Левилер

Гириш

Левилер китабында Худайың Муса пыгамбере берен канунлары ве табшырыклары беян эдилйәр. Китап леви тиресинден болан адамларың хатырасына *Левилер* дийип атландырыляр. Левилер мукаддес чадырда Реббиң айратын хызматкәрлеридилер. Руханылар хем өз аслы боюнча леви тиресиндендирлер. Китапда эсасан-да руханыларың ве бейлеки левилериң борчлары беян эдилйәр. Олар гурбанлыклар, Худая садакалар ве Гүнәден сапланма гүни ялы дини байрамлары гечирйәрлер (16:1-34, 23:26-32). Ислендик гүнә: агыр гүнә, еңил гүнә – тапавуды ёк, мукаддес өйи мурдар эдип билйәрди. Шонуң үчин-де, гүнәден сапланмак үчин берилйән гурбанлыклар дүрли-дүрлүди. Оларың бары бу китапда жикме-жик беян эдилйәр. Бу гурбанлыклар адамлары Худай билен ярашдырмага ярдам эдйәрди. Шейле хем Левилер китабы халал ве харам мал, эгин-эшик үчин уланылмалы маталар, гарыплар барада эдилмели алада хакындакы канунлардан ыбаратдыр.

Китапда хер кырк докуз йылдан бир йылы байрам этмек барада гүррүң эдилйәр. Шол йыл ер башкы эесине гайтарылып берилмелиди (25:8-17). Хер единжи йыл топрага дынч бермек үчин, ер экишсиз галдырылмалыды (25:1-6). Ер хакындакы канунлар гаты важыпды, чүнки ер аслында Худайыңкы болуп, хожалыкларың ве тутуш җемгыетиң ыкдысады эсасыды.

Китабың көп бөлеги канунлардан ыбаратдыр. Бейлеки бөлүмлерде халк ве руханылар Худайың гөркезмелерине гулак асанда я-да рет эденде, олара нәме боляндыгы беян эдилйәр. Худай Өзүне гаршы баш гөтеренлери дессине җезаландырып, Өзүне гулак асанлара болса шу ваданы берди:

«Мен сизиң араңызда болуп, сизиң Худайыңыз боларын, сизем Мениң халкым боларсыңыз. Мүсүрлилериң гулы болуп галмасынлар дийип, сизи Мүсүрден алып чыкан Худайыңыз Реб Мендирин. Сизи оларың элинден азат эдип, башыңызы дик тутдурып йөреден Мендирин».

26:12-13

Мазмуны

Садакалар ве гурбанлыклар барадакы канунлар *1:1–7:38*
Харуның ве онуң огулларының руханылыга беллениши *8:1–10:20*
Халаллык ве харамлык барадакы канунлар *11:1–15:33*
Гүнәден сапланма гүни.. *16:1-34*
Дурмушда ве Худая сежде этмекде мукаддес болмак
барадакы канунлар... *17:1–27:34*
Дүрли меселелер барадакы канунлар *17:1–20:27*
Руханылар үчин дүзгүнлер *21:1–22:33*
Дини байрамлар үчин гөркезмелер *23:1–25:55*
Ялканышлар ве җезалар *26:1-46*
Реббе вадалар ве гурбанлыклар барадакы канунлар *27:1-34*

1-нҗи бап

Якма гурбанлыгы

1 Реб Өзүне йүз тутулян чадырдан
Мусаны чагырып, оңа шейле дий-
ди: 2 «Ысрайыл халкына айт: „Реббе
мал гурбанлык бермек ислейәнлер,
гой, гара маллардан я-да довар-
лардан берсинлер. 3 Сиз гара малы
якма гурбанлык берсеңиз, малыңыз
шикессиз өкүзче болсун. Реббиң бу
гурбанлыгы сизиң адыңыздан ка-
бул эдери ялы, сиз бу якма гурбан-
лыгыны Реббе йүз тутулян чадырың
агзына гетириң. 4 Якма гурбанлык
берйән малың эеси, онуң келлесине
элини гойсун ве Худай ол малы сизи
гүнәлериңизден саплаян гурбанлык
хөкмүнде кабул эдер. 5 Соңра өкүз-
чәниң эеси Реббиң хузурында онуң
дамагыны чалсын. Харуның огулла-
ры – руханылар болса, онуң ганы-
ны Реббе хөдүр эдип, оны Реббе йүз
тутулян чадырың агзындакы гурбан-
лык сыпасының чар тарапына серп-
синлер. 6 Соңра гурбанлык малының
эеси оны союп бөлеклесин. 7 Руханы
Харуның огуллары гурбанлык сы-
пасының үстүнде одун өрүп, от
яксынлар. 8 Соңра Харуның огуллары –
руханылар бөлекленен эти, малың
келлесидир ичягы билен билеликде
гурбанлык сыпасының үстүнде янып
дуран отда гойсунлар. 9 Малың гарын
ичегелери ве аяклары сува ювулсын.
Руханы болса буларың хеммесини
гурбанлык сыпасында яксын. Реббе
тутушлыгына от үсти билен берилйән
бу якма гурбанлыгының ысы Оңа
якымлыдыр.

10 Доварлардан алнан җанлы якма
гурбанлык берилйән болса, он-
да бу гурбанлык җанлысы хич бир
шикессиз гоч я-да эркеч болсун. 11 Ма-
лың эеси гурбанлык җанлысының
дамагыны гурбанлык сыпасының
демиргазык тарапында, Реббиң ху-
зурында чалсын. Харуның огулла-
ры – руханылар болса гурбанлык
җанлысының ганыны гурбанлык сы-
пасының чар тарапына серпсинлер.
12 Соңра малың эеси гурбанлык җан-
лысыны бөлеклесин. Руханы болса
ол бөлеклери җанлының келлесидир
ичягы билен билеликде гурбанлык

сыпасында яныпдуран отда гойсун.
13 Гурбанлык җанлысының гарын
ичегелери ве аяклары сува ювулсын.
Онсоң руханы буларың хеммесини
гурбанлык сыпасында яксын. Реббе
тутушлыгына от үсти билен берилйән
бу якма гурбанлыгының ысы Оңа
якымлыдыр. 14 Эгер Реббе якма гур-
банлык хөкмүнде гуш хөдүрленилйән
болса, онда сизиң гурбанлык гушу-
ңыз гумры я-да кепдери болсун. 15 Ру-
ханы гурбанлык гушуның бойнуны
ёлуп, онуң келлесини гурбанлык сы-
пасында яксын. Онуң ганыны гурбан-
лык сыпасының гапдалына акдырсын.
16 Руханы гушуң петекесини ичиндә-
ки затлары билен биле алып, гурбан-
лык сыпасының гүндогар тарапына,
күл атылян ере ташласын. 17 Соңра
руханы гушуң ганатларындан ту-
туп, оны икә бөлсүн, йөне бөлеклери
бири-биринден долы бөлүп айырма-
сын. Онсоң ол гушы гурбанлык сы-
пасында яксын. Реббе тутушлыгына
от үсти билен берилйән бу якма гур-
банлыгының ысы Оңа якымлыдыр.

2-нҗи бап

Галла садакасы

1 Кимде-ким Реббе галла садакасы-
ны бермекчи болса, ол садака сайла-
ма бугдай унундан берилсин. Сада-
ка берйән адам унуң үстүне зейтун
ягыны гуюп, якымлы ыслы түтетгини
онуң үстүнде гойсун. 2 Онсоң галла
садакасы Харуның огулларына – ру-
ханылара гетирилип берилсин. Ру-
ханы зейтун ягына гарылан сайла-
ма бугдай унундан бир гошавуҗыны,
якымлы ыслы түтетгиниң барыны
алып, олары гурбанлык сыпасында
яксын. Реббиң ёлуна от үсти билен
берлен бу садака пайының ысы Оңа
якымлыдыр. 3 Галла садакасының га-
ланы Харун билен онуң огуллары-
ныңкы болсун. Реббе от үсти билен
берилйән бу садака өрән мукаддес
садакадыр.

4 Эгер сиз тамдырда япылан петири
садака бермекчи болсаңыз, онда ол
сайлама бугдай унундан биширилен,
зейтун ягына югрулан, хамырмаясыз
күлчелер я-да оҗакда биширилен, йү-
зүне зейтун ягы чалнан челпеклер
болсун. 5 Эгер табада биширилен
галла садакасыны бермекчи болса-
ңыз, онда ол сайлама бугдай унундан,
зейтун ягына югрулып биширилен
петир болсун. 6 Садака берйән петири
дограп, үстүне зейтун ягыны гуй-
сун – бу галла садакасыдыр. 7 Эгер
сизиң берйән галла садакаңыз сачда
биширилен петир чөрек болса, онда
ол сайлама бугдай унундан эдилен
хем-де зейтун ягына югрулан бол-
сун. 8 Реббе шейле биширилен галла
садакасыны хөдүр эдиң. Чөрек ру-
хана гетирилип берленден соң, ол
оны гурбанлык сыпасының янына
алып барсын. 9 Руханы Реббиң ёлуна
берилйән бу садака пайыны галла са-
дакасындан бөлүп айрып, оны гур-
банлык сыпасында яксын. Реббе от
үсти билен берилйән бу садаканың
ысы Оңа якымлыдыр. 10 Галла сада-
касының галан бөлеги Харун билен
онуң огулларыныңкы болсун. Реббе
от үсти билен берилйән бу садака па-
йы өрән мукаддесдир.

11 Реббе садака берҗек чөрегиңиз
хич вагт хамырмаялы болмасын. Чүн-
ки Реббе от үсти билен берилйән бу
садака хамырмаялы болмалы дәл-
дир я-да бал гошулмалы дәлдир.
12 Сиз бу затлары Реббе экиниңизиң

илкинҗи хасыл садакасы хөкмүнде
берип билерсиңиз. Эмма олар гурбан-
лык сыпасында якымлы ыс чыкармак
үчин якылмасын. 13 Сиз берйән гал-
ла садакаларыңыза дуз сепиң. Чүнки
дуз Худайыңыз билен баглашан әх-
тиңизиң нышаныдыр. Берйән сада-
каларыңызың хеммесине дуз сепиң.

14 Эгер сиз экиниңизиң илкинҗи
хасылыны Реббе галла садакасы
хөкмүнде хөдүр этмекчи болсаңыз,
ол дөвлен тәзе бугдай сүммүлинден
алнан ве отда говрулан болсун. 15 Оңа
зейтун ягыны гошуп, якымлы ыслы
түтетгини-де онуң үстүне гоюң. Бу
галла садакасыдыр. 16 Онсоң руха-
ны дөвлен бугдайың белли бир мук-
дарыны ве якымлы ыслы түтетгили
зейтун ягыны алып, олары гурбанлык
сыпасында яксын. Бу Реббиң ёлуна от
үсти билен берлен садака пайыдыр.

3-нҗи бап

Саламатлык гурбанлыгы

1 Берйән садакаңыз саламатлык
гурбанлыгы болуп, сиз улы мал
өлдүрмекчи болсаңыз, онуң өкүз я сы-
гырдыгының пархы ёк, ол шикессиз
мал болмалыдыр. 2 Малың эеси гур-
банлык малының келлесине элини
гоюп, Реббе йүз тутулян чадырың аг-
зында онуң дамагыны чалсын. Хару-
ның огуллары – руханылар гурбан-
лыгың ганыны гурбанлык сыпасы-
ның чар тарапына серпсинлер. 3-4 Сиз
саламатлык гурбанлыгындан бар
ичяглары хем-де гарын ичегелериң
дашындакы бар ягы, билдәки ики
бөвреги дашының ягы билен, багрың
йүзүндәки яг пердесини бөвреклер
билен биле алып, олары Реббе от үс-
ти билен берилйән гурбанлык пайы
хөкмүнде хөдүр эдиң. 5 Онсоң Ха-
руның огуллары булары гурбан-
лык сыпасының үстүнде янып ду-
ран отдакы якма гурбанлыгы билен
биле яксынлар. Реббе от үсти билен
берилйән бу гурбанлыгың ысы Оңа
якымлыдыр.

6 Эгер саламатлык гурбанлыгы
хөкмүнде Реббе довар сүриңизден
гурбанлык хөдүр этмекчи болса-
ңыз, онда ол гочмы, гоюнмы, текеми,
гечими – пархы ёк, ол шикессиз до-
вар болмалыдыр. 7 Эгер сиз гоюн гур-
банлык бермекчи болсаңыз, онда оны
Реббиң хузурына гетирмелисиңиз.
8 Малың эеси гурбанлык җанлысы-
ның келлесине элини гоюп, онуң
дамагыны Реббе йүз тутулян чады-
рың өңүнде чалсын. Харуның огул-
лары онуң ганыны гурбанлык сы-
пасының чар тарапына серпсинлер.
9-10 Малың эеси саламатлык гурбан-
лыгы үчин хөдүр эдилен җанлының
әхли ягларыны: гойнуң түрресиниң
дүйбүнден кесилип алнан гуйрук
ягыныңдыр ичягларының бары-
ны ве гарын ичегелериң дашында-
кы ягларың барыны, билдәки ики
бөвреги дашының ягы билен, багрың
йүзүндәки яг пердесини бөвреклер
билен биле алып, олары Реббе от үс-
ти билен берилйән гурбанлык пайы
хөкмүнде хөдүр этсин. 11 Онсоң руха-
ны булары алып, Реббе от үсти билен
берилйән иймит садакасы хөкмүнде
гурбанлык сыпасында яксын.

12 Эгер гечи гурбанлык бермекчи
болсаңыз, сиз оны Реббиң хузуры-
на гетирмелисиңиз. 13 Малың эеси
онуң келлесине элини гоюп, Реббе
йүз тутулян чадырың өңүнде онуң
дамагыны чалсын. Харуның огулла-
ры гурбанлык җанлысының ганыны

гурбанлык сыпасының чар тарапына
серпсинлер. 14-15Малың эеси гурбан-
лык җанлысының бар ичягларыны
хем-де гарын ичегелериниң дашында-
кы әхли ягыны, билдәки ики бөвреги
дашының ягы билен ве багрың йүзүн-
дәки яг пердесини бөвреклер билен
биле алып, олары Реббе от үсти билен
берилйән гурбанлык пайы хөкмүнде
хөдүр этсин. 16Онсоң руханы булары
алып, Реббе от үсти билен берилйән
иймит садакасы хөкмүнде гурбанлык
сыпасында яксын. Онуң ысы Реббе
якымлыдыр. Гурбанлыгың әхли ягы
Реббе хөдүр эдилсин. 17Сиз ниреде
яшасаңыз-да, этиң ягыны ве ганыны
иймәң. Бу сизиң бүтин несиллериңиз
үчин эбедилик дүзгүн болсун“».

4-нҗи бап

Төтәнликден эдилен гүнәлер үчин берилмели гурбанлыклар

1Реб Муса шейле дийди: 2-3«Ысра-
йыл халкына айт: „Кимде-ким Мен
Реббиң сизе берен буйрукларымы
төтәнден бозуп, гүнә этсе, шейле-
де башына яг гуйлуп сайланан баш
руханының өзи гүнә иш эдип, хал-
кы языклы этсе, онда ол шикессиз
бир өкүзчәни өлдүрип, оны Реббе гү-
нә гурбанлыгы хөкмүнде хөдүр эт-
син. 4Өкүзчәни Реббе йүз тутулян
чадырың агзына, Реббиң хузуры-
на гетирсин ве элини өкүзчәниң
келлесине гоюп, Реббиң хузурында
онуң дамагыны чалсын. 5Онсоң ба-
шына яг гуйлуп сайланан баш ру-
ханы өкүзчәниң ганындан биразра-
гыны алып, оны Реббе йүз тутулян
чадыра гетирсин. 6Баш руханы гана
бармагыны батырып, Реббиң хузу-
рына – иң мукаддес отагың тутусы-
ның өңүне ганы еди гезек сепелесин.
7Соңра баш руханы Реббе йүз тутулян
чадырдакы – Реббиң хузурындакы
якымлы ыслы түтетги якылян гур-
банлык сыпасының шахларына би-
раз ган чалсын. Өкүзчәниң галан га-
ныны болса Реббе йүз тутулян ча-
дырың агзындакы якма гурбанлык
сыпасының дүйбүне дөксүн. 8-9Баш
руханы гүнә гурбанлыгы хөкмүнде
берлен бу өкүзчәниң бар ичягларыны,
гарын ичегелериниң дашындакы
ягларыны, билдәки ики бөвреги да-
шының ягы билен ве багрың йүзүн-
дәки яг пердесини бөвреклер билен
биле алсын. 10Баш руханы бу малың
ягыны-да эдил саламатлык гурбанлы-
гы үчин өлдүрилен өкүзиң ягларының
алнышы ялы алып, олары якма гур-
банлык сыпасында яксын. 11-12Эм-
ма баш руханы өкүзчәниң дерисини,
бар этини, келлебашаягыны, гарын-
ичегелерини гарын-гаҗагы билен, га-
раз, өкүзчәниң диңе ягындан башга
бар задыны дүшелгәниң дашындакы
бир халал ере, күл үйшмегиниң үс-
түне чыкардып якдырсын.

13-14Эгер бүтин ысрайыл халкы өз
Худайы Реббиң берен буйруклары-
ны төтәнликден бозуп, гүнә этсе, бу
гүнә иш хем җемагатдан яшырылып,
оларың эден гүнәлериниң үсти ачы-
лан бадына, җемагат гүнә гурбанлы-
гы хөкмүнде бир өкүзчәни Реббе йүз
тутулян чадырың өңүне гетирсин.
15Халкың яшулулары Реббиң хузу-
рында эллерини өкүзчәниң келлесине
гоюп, шол ерде онуң дамагы чалын-
сын. 16Башына яг гуйлуп сайла-
нан баш руханы өкүзчәниң ганын-
дан биразрагыны алып, оны Реббе
йүз тутулян чадыра гетирсин 17Он-
соң баш руханы бармагыны гана ба-

тырып, оны еди гезек Реббиң хузу-
рына – иң мукаддес отагың өңүне
сепелесин. 18 Соңра баш руханы Реббе
йүз тутулян чадырда Реббиң хузу-
рындакы гурбанлык сыпасының шах-
ларына бираз ган чалсын. Галан га-
ны болса Реббе йүз тутулян чадырың
агзындакы якма гурбанлык сыпа-
сының дүйбүне дөксүн. 19 Баш ру-
ханы өкүзчәниң әхли ягыны алып,
оны гурбанлык сыпасында яксын.
20 Баш руханы гүнә гурбанлыгы үчин
берлен өкүзче билен нәме эден бол-
са, бу өкүзче билен хем шейле этсин.
Ол гүнә гурбанлыгы үчин берлен бу
өкүзче билен халкы гүнәсинден сап-
ласын ве Худай халкың гүнәсини
гечер. 21 Соңра баш руханы өкүзчә-
ни дүшелгәниң дашына чыкардып,
оны-да биринжи өкүзчәни якдырышы
ялы эдип якдырсын. Бу халкың гүнә
гурбанлыгыдыр.

22-23 Эгер баштутанлардан бири өз
Худайы Реббиң берен буйрукларыны
төтәнликден бозуп, гүнә этсе, ол гү-
нәси барада оңа дуйдурылан бады-
на, гурбанлык хөкмүнде шикессиз
бир эркеҗи гетирсин. 24 Ол эркеҗиң
келлесине элини гоюп, якма гурбан-
лык малының өлдүрилйән еринде,
Реббиң хузурында онуң дамагыны
чалсын. Бу гүнә гурбанлыгыдыр.
25 Руханы болса гүнә гурбанлыгы
үчин дамагы чалнан җанлының га-
нына бармагыны батырып, оны якма
гурбанлык сыпасының шахларына
чалсын. Галан ганы болса якма гур-
банлык сыпасының дүйбүне дөксүн.
26 Эркеҗиң бар ягыны руханы эдил
саламатлык гурбанлыгыныңкы ялы
эдип, гурбанлык сыпасында яксын.
Шейдип, руханы гүнә гурбанлыгы
үчин берлен эркеч билен гүнәлини
гүнәсинден сапласын ве Худай онуң
гүнәсини гечер.

27-28 Эгер йөнекей халкдан бири
Реббиң берен буйрукларыны төтән-
ликден бозуп, гүнә этсе, ол гүнәси
барада оңа дуйдурылан бадына, бир
шикессиз гечини гурбанлык берсин.
29 Ол элини гүнә гурбанлыгы үчин
берилйән җанлының келлесине гоюп,
якма гурбанлык малының өлдүрил-
йән еринде, Реббиң хузурында онуң
дамагыны чалсын. 30 Руханы онуң га-
нына бармагыны батырып, ол оны
якма гурбанлык сыпасының шахла-
рына чалсын. Галан ганы болса ол сы-
паның дүйбүне дөксүн. 31 Эдил сала-
матлык гурбанлыгының бар ягыны
алшы ялы, руханы бу гечиниң хем әх-
ли ягыны алсын. Соңра Реббе якымлы
ыс чыкармак үчин оны гурбанлык
сыпасында яксын. Шейдип, руханы
гүнә гурбанлыгы үчин берлен гечи
билен гүнәлини гүнәсинден сапла-
сын ве Худай онуң гүнәсини гечер.
32 Эгер гүнәли киши гүнә гурбанлы-
гы үчин гузы бермекчи болса, онда ол
шикессиз гузы болсун. 33 Малың ээси
элини гузының келлесине гоюп, якма
гурбанлык малының өлдүрилйән
еринде, гүнә гурбанлыгы хөкмүнде
онуң дамагыны чалсын. 34 Руханы гү-
нә гурбанлыгы үчин дамагы чалнан
җанлының ганына бармагыны баты-
рып, оны якма гурбанлык сыпасы-
ның шахларына чалсын. Галан га-
ны болса ол гурбанлык сыпасының
дүйбүне дөксүн. 35 Саламатлык гур-
банлыгы үчин өлдүрилен гойнуң бар
ягының алнышы ялы, бу гүнә гурбан-
лыгы үчин хөдүрленен гузының хем
әхли ягы алынсын. Руханы оны алып,
Реббе от үсти билен берлен бейлеки
гурбанлыклар билен биле гурбанлык

сыпасында яксын. Шейдип, руханы
гүнә гурбанлыгы үчин берлен гузы
билен гүнәлини гүнәсинден сапла-
сын ве Худай онуң гүнәсини гечер.

5-нҗи бап

Гүнәли адамың бермели гурбанлыгы

[1] Кимдир бири болан иши гөрүп
я-да билибем, болан ише шаятлык
этмеги сораланда, ондан боюн га-
чырса, ол өз җезасыны чекмелидир.
[2] Кимдир бири харам сайылян зада:
харам вагшы хайваның маслыгына
я-да харам мал-гараның маслыгына,
я-да харам сүйренижилериң ве мөр-
мөҗеклериң маслыгына төтәнликде
галташса, онда ол муны аңан бады-
на, харам ве языклы сайыляндыр.
[3] Кимдир бири харамлыгына, харам
эдйән ислендик зада төтәнликден
галташса, онда ол муны аңан бады-
на, языклы сайылсын. [4] Кимдир бири
яманлык я-да ягшылык этмек үчин,
соңуны сайман төтәнден ант ичсе, он-
да ол муны аңан бадына, нәхили ант
ичилендигине гарамаздан, языклы
сайылсын. [5] Эгер кимде-ким шулар-
дан бирини эдип, гүнә газанандыгы-
на гөз етирсе, ол эден гүнәсини боюн
алсын. [6] Ол эден гүнәси үчин төлег
хөкмүнде сүрүден бир уркачы җан-
лыны: гойны я-да гечини Реббе гүнә
гурбанлыгы үчин гетирсин. Руханы
гүнә гурбанлыгы үчин берлен гоюн
я-да гечи билен гүнәлини гүнәсинден
сапласын. [7] Эгер гүнәлиниң гойна
гурбы чатмаян болса, эден гүнәси
үчин төлег хөкмүнде Реббе ики са-
ны гумры я-да ики кепдери гетирсин.
Оларың бири гүнә гурбанлыгы,
бейлекиси болса якма гурбанлыгы
үчиндир. [8] Ол булары рухана гетирип
берсин. Руханы өңүрти гүнә гурбан-
лыгы үчин ниетленен гушы Худая
хөдүр эдип, онуң боюн оңургасы-
ны яздырсын, йөне онуң келлесини
ёлуп айырмасын. [9] Онсоң руханы гү-
нә гурбанлыгы үчин берлен гушуң
ганындан гурбанлык сыпасының
гапдалына бираз сепеләп, галан га-
ны гурбанлык сыпасының дүйбүне
акдырсын. Бу гүнә гурбанлыгыдыр.
[10] Бейлекисини руханы хөкүм боюнча,
якма гурбанлыгы үчин Худая хөдүр
этсин. Шейдип, руханы гүнә гурбан-
лыгы үчин берлен гумры я-да кепдери
билен гүнәлини гүнәсинден сапла-
сын ве Худай онуң гүнәсини гечер.
[11] Эгер гүнәлиниң ики гумра я-да
ики кепдерә гурбы чатмаян болса,
онда ол эден гүнәси үчин садака хөк-
мүнде ондан бир батмана барабар сай-
лама бугдай уныны гетирсин. Онуң
үстүне зейтун ягы гуюлмасын я-да
якымлы ыслы түтетги гоюлмасын,
чүнки бу гүнә гурбанлыгыдыр. [12] Ол
оны рухана гетирип берсин. Руханы
ундан Реббиң ёлуна хөдүрленен пай
хөкмүнде бир гошавуч алып, оны
Реббе от үсти билен берилйән сада-
ка пайы билен биле гурбанлык сы-
пасында яксын. Бу гүнә гурбанлы-
гыдыр. [13] Ёкарда агзалан гүнәлерден
бирини эден гүнәлини руханы гүнә
гурбанлыгы үчин берлен ун билен
гүнәсинден сапласын ве Худай онуң
гүнәсини гечер. Галан ун галла са-
дакасы ялы руханыныңкы болар“».

Язык гурбанлыгы

[14] Реб Муса шейле дийди: [15] «Эгер
кимдир бири төтәнликде Реббе
берилмели садакалары бермән гүнә
газанса, онда ол Реббе язык гурбан-
лыгы хөкмүнде сүрүден шикессиз бир

гоч гетирсин. Язык гурбанлыгының
бахасы мукаддес өйүң өлчегине гө-
рә күмүш билен кесгитленсин. [16]Ол
Худая берилмели садакаларының ба-
рыны, үстүне гошмача бәшден бирини
гошуп, рухана берсин. Руханы язык
гурбанлыгына берлен гоч билен гү-
нәлини гүнәсинден сапласын ве Ху-
дай онуң гүнәсини гечер.
[17]Эгер кимде-ким Реббиң берен буй-
рукларының бирини төтәнликде бо-
зуп, гүнә газанса, ол языклыдыр ве
өз җезасыны чекмелидир. [18]Реббе
язык гурбанлыгы хөкмүнде сүрүден
бир шикессиз гоч я-да шонуң ерини
тутҗак зат гетирсин. Руханы шу гоч
аркалы гүнәлини төтәнликде эден
гүнәсинден сапласын ве Худай онуң
гүнәсини гечер. [19]Бу сениң Реббе гар-
шы эден гүнәң үчин төлег хөкмүнде
берилйән язык гурбанлыгыдыр».

6-нҗы бап

[1]Реб Муса шейле дийди: [2]«Эгер
кимдир бири аманат я-да гирев гоян
кишә бивепалык этсе, я-да огурлык
этсе, я-да оны алдап, Реббиң таб-
шырыкларыны бозса, [3-4]я йитен за-
ды тапып алыбам, бу хакда яландан
ант ичип, ынсаның эдәйҗек затла-
рының бирини эдип гүнә газанып,
соңам өз эден гүнәсине дүшүнип,
зорлук я-да хиле билен алан я-да
өзүне аманат берлен, я-да бири та-
рапындан йитирилен ве өзүниң та-
пан задыны, [5]я-да яландан ант ичен
ислендик задыны бүтинлигине ве
онуң бәшден бир гымматыны-да үс-
түне гошуп, өз языгыны билен ба-
дына, оны эесине гайтарып берсин.
[6]Соңра ол өзүниң Реббе язык гурбан-
лыгы хөкмүнде рухана сүрүден бир
шикессиз гоч я-да онуң ерини тутҗак
башга бир зат гетирип берсин. [7]Он-
соң руханы Реббиң хузурында гүнә-
лини гүнәсинден сапласын ве шонда
онуң нәхили гүнә эдендигине гара-
маздан, Худай онуң гүнәсини гечер».

Якма гурбанлыгы
(Мүсүрден чыкыш 29:38-43;
Чөлде 28:1-8)

[8]Реб Муса шейле дийди: [9]«Ха-
руна ве онуң огулларына табшыр.
Якма гурбанлыгының берлиш ка-
дасы шейледир: Якма гурбанлыгы
узаклы гиҗе гурбанлык сыпасының
үстүнде гоюлмалыдыр. Гурбанлык
сыпасындакы от болса өчүрилмели
дәлдир. [10]Эртеси ирден руханы эгнине
непис зыгыр матадан тикилен ич-
ки гейимини ве онуң үстүнден зы-
гыр матадан тикилен лыбасłары-
ны гейсин. Соңра ол гурбанлык сы-
пасының үстүндәки отда янан якма
гурбанлык малының күлүни айрып,
оны гурбанлык сыпасының гапда-
лында гойсун. [11]Онсоң руханы зы-
гыр матадан тикилен лыбасларыны
чыкарып, башга эшиклерини гейсин
ве күли дүшелгәниң дашына чыка-
рып, халал ере дөксүн. [12]Гурбанлык
сыпасының үстүндәки от мыдама
янып дурсун, ол хич хачан сөнмесин.
Эртирлерине руханы одуң үстүне
одун атсын. Якма гурбанлык малы-
ның бөлекленен этлерини онуң үстүне
өрсүн. Саламатлык гурбанлыклары-
ның ягыны-да отда яксын. [13]Гурбан-
лык сыпасының үстүнде хемишелик
от янып дурсун, ол хич хачан өчмесин.

Галла садакасы

[14]Галла садакасының берлиш ка-
дасы шейледир: Оны Харуның огул-
лары Реббиң хузурында, гурбанлык

сыпасының өңүнде берсинлер. 15 Руха-
ны галла садакасының зейтун ягына
гарылан сайлама унундан ве онуң үс-
түндәки якымлы ыслы түтетгиден
гошавуҗыны долдурып алып, олары
Реббиң ёлуна от үсти билен берилйән
садака пайы хөкмүнде гурбанлык
сыпасында яксын. Онуң ысы Реббе
якымлыдыр. 16 Онуң галаныны Ха-
рун ве онуң огуллары ийсин. Ондан
петир биширилип, олар мукаддес
ерде, Реббе йүз тутулян чадырың хов-
лусында ийилсин. 17 Ол хамырмаясыз
болсун. Мен муны Реббе от үсти билен
берлен садакаларымдан оларың па-
йы хөкмүнде бердим. Эдил гүнә гур-
банлыгы ве язык гурбанлыгы ялы бу
галла садакасы хем өрән мукаддес са-
дакадыр. 18 Харуның неслинден бо-
лан хер бир эркек гөбекли бу галла
садакасындан ийип билер. Бу Реббе
от үсти билен берлен садакалардан
онуң несиллери үчин эбедилик пай-
дыр. Бу галла садакасына Харуның
огулларындан башга галташан хер
кес бетбагтчылыга учрар».

19 Реб Муса шейле дийди: 20 «Хару-
ның ве онуң огулларының белленен
гүни Реббе бермели садакасы, ине,
шундан ыбаратдыр: сайлама буг-
дай унуның ондан бир батманыны
гүнделик садака хөкмүнде берсинлер.
Онуң ярысы эртирине, бейлеки ярысы
агшамына берилсин. 21 Ол ун зейтун
ягына югрулып, сачда яга биширилен
петир бөлеклери Реббе якымлы
ыс чыкармак үчин галла садакасы
хөкмүнде хөдүр эдилсин. 22 Галла са-
дакасыны Харуның неслинден болан,
башына яг гуйлуп сайланан баш руха-
ны тайярламалыдыр. Бу садака Реббе
эбедилик пай хөкмүнде тутушлыгы-
на якылсын. 23 Руханының берйән хер
бир галла садакасы тутушлыгына
якылмалыдыр, ол ийилмели дәлдир».

Гүнә гурбанлыгы

24 Реб Муса шейле дийди: 25 «Харуна
ве онуң огулларына айт: „Гүнә гур-
банлыгың берлиш кадасы шейледир:
гүнә гурбанлыгы үчин берилйән ма-
лың дамагы Реббиң хузурында, якма
гурбанлык малының өлдүрилйән
еринде чалынсын. Бу өрән мукаддес
гурбанлыкдыр. 26 Оны гүнә гурбан-
лыгы үчин хөдүр эден руханы ийсин.
Ол мукаддес ерде, Реббе йүз тутулян
чадырың ховлусында ийилсин. 27 Ха-
руның огулларындан башга гурбан-
лык малының этине галташан хер кес
бетбагтчылыга учрар. Эгер онуң ганы
эгин-эшиге сычраса, ол мукаддес ерде
ювулсын. 28 Гурбанлык малының эти
гайнадылан тоюн гап дөвүлсин. Эгер
ол бүрүнч гапда гайнадылан болса,
ол гап сүртгүч билен сүртүлип, сув
билен чайкалсын. 29 Руханылар уру-
гындан болан хер бир эркек гөбекли
ондан ийип билер. Бу гурбанлык өрән
мукаддес гурбанлыкдыр. 30 Эмма
мукаддес отагда гүнәден сапламак
үчин, Реббе йүз тутулян чадырың
ичине ганы гетирилен гүнә гурбанлы-
гы үчин берлен малың эти ийилмели
дәлдир. Ол ода якылмалыдыр.

7-нҗи бап

Язык гурбанлыгы барадакы дүзгүнлер

1 Язык гурбанлыгы өрән мукаддес
гурбанлыкдыр. Онуң берлиш кадасы
шейледир: 2 язык гурбанлык малының
дамагы якма гурбанлык малының өл-
дүрилйән еринде чалнып, онуң ганы
гурбанлык сыпасының чар тарапына

серпилсин. 3-4Онуң әхли ягы: гуйрук
ягы, гарын ичегелериниң дашындакы
ягы, билдәки ики бөвреги дашының
ягы билен ве багрың йүзүндәки яг
пердеси бөвреклер билен биле алнып,
Реббе хөдүр эдилсин. 5Руханы олары
Реббе от үсти билен берилйән гурбан-
лык хөкмүнде гурбанлык сыпасында
яксын. Бу язык гурбанлыгыдыр. 6Ру-
ханы машгаласындан болан хер бир
эркек гөбекли ол мал этинден ийсин.
Ол мукаддес ерде ийилсин, чүнки бу
гурбанлык өрән мукаддес гурбанлык-
дыр. 7Язык гурбанлыгының берлиш
кадасы-да эдил гүнә гурбанлыгының
берлиш кадасы ялыдыр. Язык гурбан-
лыгының эти языклыны гүнәсинден
саплаян руханыныңкы болсун.
8Ислендик кишиниң якма гурбан-
лыгыны хөдүрлейән руханы гурбан-
лыга берлен малың дерисини өзүне
алсын. 9Тамдырда, питиде я-да сачда
тайярланан ислендик галла садакасы
оны Худая хөдүрлейән руханыныңкы
болсун. 10Эмма зейтун ягына гарылан
я-да гуры, биширилмедик галла сада-
касы Харун несиллериниң арасында
деӊ пайлашылсын.

Саламатлык гурбанлыгы барадакы дүзгүнлер

11Реббе хөдүр эдилйән саламат-
лык гурбанлыгының берлиш кадасы
шейледир: 12-13эгер кимдир бири са-
ламатлык гурбанлыгыны Худая шү-
күр хөкмүнде хөдүрлейән болса, он-
да ол гурбанлык берилҗек мал билен
бирликде зейтун ягына югрулан
күлчелер, йүзүне зейтун ягы чалнан
челпеклер ве зейтун ягына югрулып,
сайлама бугдай унундан биширилен
петир ве чөрек хөдүр этсин. 14Була-
рың херсинден бир чөреги Реббе үв-
реме садакасы хөкмүнде берсин. Олар
саламатлык гурбанлыгының ганы-
ны гурбанлык сыпасының чар тара-
пына серпйән руханыныңкы болсун.
15Реббе алкыш хөкмүнде берлен сала-
матлык гурбанлыгының эти болса хө-
дүр эдилен гүни ийилсин. Гурбанлык
этиниң екеҗе бөлеги-де эртире галды-
рылмасын. 16Эгер хөдүр эдйән садака-
ңыз айдылан я-да мейлетин садака бол-
са, онда ол хөдүр эдилен гүни ийил-
син. Ондан артып галаны эртеси гүн
ийилсин. 17Ондан артып галаны бол-
са, үчүленҗи гүн ода якылсын. 18Эгер
саламатлык гурбанлыгының этинден
үчүленҗи гүн ийилсе, онда ол кабул
болмаз ве оны хөдүр эден үчин хаса-
ба алынмаз. Ол нәҗисдир, ондан иен
җезаны чекмели. 19Эгер гурбанлык ма-
лының эти ислендик харам зада гал-
ташса, ол ийилмесин, ода якылсын, ха-
лал эти харам сайылмадык киши ийип
билер. 20Эгер кимде-ким харам болу-
бам, Реббе хөдүр эдилен саламатлык
гурбанлыгының этинден ийсе, ол өз
халкының арасындан ковлуп чыкарыл-
сын. 21Эгер кимде-ким ислендик ха-
рам зада: ынсан харамлыкларына, ха-
рам мала я-да ислендик харам җандара
галташыбам, Реббе хөдүр эдилен сала-
матлык гурбанлыгының этинден ийсе,
ол өз халкының арасындан ковлуп чы-
карылсын“». 22Реб Муса шейле дий-
ди: 23«Ысрайыл халкына айт: „Өкүзиң,
гойнуң я-да гечиниң хич бир ягыны
иймесинлер. 24Өлен малың я-да йыр-
тыҗыларың парчалан малының ягы
хер хили максатлар үчин уланылып
билнер, эмма ол хич хачан ийилме-
ли дәлдир. 25Кимде-ким Реббе от үс-
ти билен берилйән гурбанлык малы-
ның ягындан ийсе, ол ысрайыл халкы-
ның арасындан ковлуп чыкарылсын.

26 Ниреде яшаяндыкларына гарамаздан,
гушуңкымы я-да хайваныңкымы – пар-
хы ёк, олар хич хили ган иймесинлер.
27 Эгер кимде-ким ган ийсе, нәмәниң
ганыдыгының пархы ёк, ол өз халкы-
ның арасындан ковлуп чыкарылсын“».

28 Реб Муса шейле дийди: 29 «Ысра-
йыл халкына айт: „Ким Реббе сала-
матлык гурбанлыгыны хөдүр этмекчи
болса, ол Реббе айратын садаканы өз
саламатлык гурбанлыгының малын-
дан берсин. 30 Садака берйән адамың
өзи гурбанлык берлен малың ягыны
онуң дөши билен бирликде гетирип,
олары Реббе от үсти билен берилйән
гөтерме садакасы хөкмүнде ёкары
галдырсын. 31 Руханы ягы гурбан-
лык сыпасында яксын, эмма гурбан-
лык малының дөши Харуның огул-
ларыныңкы болмалыдыр. 32 Шейле
хем саламатлык гурбанлыгыңызың
саг будуны-да садака хөкмүнде ру-
хана бериң. 33 Гурбанлык малының
пай хөкмүнде берилйән бу саг буду-
ны, саламатлык гурбанлыгының га-
ныны ве ягыны хөдүрлән руханы ал-
сын. 34 Чүнки Мен ысрайыл халкындан
оларың саламатлык гурбанлыкларын-
дан Реббе гөтерме садакасы хөкмүнде
хөдүрленен дөши ве саг буды алдым.
Олары Мен ысрайыл халкындан ру-
ханы Харуна ве онуң огулларына
эбедилик пай хөкмүнде бердим. 35 Ха-
руның ве онуң огулларының Реббе ру-
ханы хөкмүнде гуллук этмәге башлан
гүнлеринден бәри Реббе от үсти билен
берилйән садакалардан олара дегишли
пай шудур“». 36 Мунуң ысрайыл хал-
кындан эбедилик парз хөкмүнде руха-
нылара берилмелидигини, Харуны ве
онуң огулларыны везипә беллән гүни
Реб маңа буюрды. 37 Якма гурбанлы-
гының, галла садакасының, гүнә гур-
банлыгының, язык гурбанлыгының,
беллеме садакасының ве саламатлык
гурбанлыгының берлиш кадасы шу-
лардан ыбаратдыр. 38 Синай чөлүнде
Реб Өзүне гурбанлыкдыр садакалар
бермеклиги ысрайыл халкына буйран
гүни Ол Муса бу табшырыгы берди.

8-нжи бап

Муса Харуны ве онуң огулларыны руханылыга беллейәр

(Мүсүрден чыкыш 29:1-37)

1 Реб Муса шейле дийди: 2-3 «Хару-
ны ве онуң огулларыны, оларың ру-
ханылык лыбасларыны, месх ягыны,
гүнә гурбанлыгы үчин берилйән
өкүзчәни, ики саны гочы ве петирли
себеди ал-да, бүтин халкы Реббе йүз
тутулян чадырың агзына үйшүр».
4 Муса Реббиң буйрушы ялы-да эт-
ди. Бүтин халк Реббе йүз тутулян ча-
дырың агзына йыгнанды. 5 Муса хал-
ка йүзленип: «Мен Реббиң өзүме
берен шу ашакдакы табшырыкла-
рыны ерине етирмелидирин» дийди.
6 Шундан соң, Муса Харуны ве онуң
огулларыны өңе чыкарып, олардан
ювунмакларыны талап этди. 7 Соңра
Муса Харуның эгнине узын көйнек
ве дон гейдирип, онуң билини гу-
шак билен гушады. Муса онуң дону-
ның үстүнден эфот гейдирип, оны
безелен гушак билен Харуның аркасы-
на беркитди. 8 Онуң дөшүне гурсакча
дакып, онуң ичине Урымы ве Туммы-
мы [a] салды. 9 Муса Харуның келлесине

[a] **8:8** ***Урым ве Туммым*** – Худайың ислегини билмек үчин руханылар тарапындан уланылан ики саны даш. Сөзлүге серет.

селле орады. Селләниң өң тарапын-
да болса, алтын безеги – мукаддес
тәҗи гойды. Муса бар зады Реббиң
табшырышы ялы этди. **10**Соңра Муса
месх ягы алып, оны мукаддес чады-
ра ве онуң ичиндәки әхли энҗамла-
рың үстүне сепеләп, олары мукаддес
этди. **11**Ягдан еди сапар гурбанлык
сыпасының үстүне сепеләп, ол гур-
банлык сыпасыны, онуң әхли энҗам-
ларыны, легени ве онуң сүтүнини
мукаддес этди. **12**Багыш этмек үчин,
Муса Харунның башына месх ягыны
гуйды. **13**Онсоң Муса Харунның огул-
ларыны гетирди. Оларың эгинлерине
көйнеклерини гейдирип, биллерине
гушак гушап, келлелерине селле ора-
ды. Муса бар зады Реббиң өзүне таб-
шырышы ялы этди. **14**Соңра ол гү-
нә гурбанлыгының өкүзчесини идип
гетирди. Харун ве онуң огуллары,
эллерини өкүзчәниң келлесине гой-
дулар. **15**Муса өкүзчәниң дамагыны
чалды. Ол өкүзчәниң ганындан алып,
оны гурбанлык сыпасының шахла-
рына бармагы билен чалып, гурбан-
лык сыпасыны халаллады. Галан га-
ны болса, ол гурбанлык сыпасының
дүйбүне дөкди. Шейдип, Муса гурбан-
лык сыпасыны халалламак үчин оны
мукаддес этди. **16**Онсоң Муса гарын
ичегелериң дашындакы бар ягларыве
багрың йүзүндәки яг пердесини, ики
бөвреги дашының ягы билен алып,
олары гурбанлык сыпасында якды.
17Эмма өкүзчәниң өзүни, дерисини,
этини ве ичгошуны Реббиң өзүне таб-
шырышы ялы, Муса дүшелгәниң да-
шына чыкардып якдырды.

18Соңра ол якма гурбанлыгы үчин
берилйән гочы гетирди. Харун ве онуң
огуллары эллерини гочуң келлесине
гойдулар. **19**Гочуң дамагы чалынды.
Муса онуң ганындан алып, гурбан-
лык сыпасының чар тарапына серпди.
20Ол гочы бөлекледи, келлесини ве
ичягыны, онуң галан бөлеклери
билен биле ода якды. **21**Гочуң гарын-
ичегелери ве аяклары ювландан соң,
Муса гочы бүтинлигине гурбанлык
сыпасында якды. Бу Реббе яраян
якымлы ыс чыкармак үчин берилйән
якма гурбанлыгыды, ягны Реббиң
Муса табшырышы ялы, Реббе от үс-
ти билен берлен гурбанлыкды.

22Соңра ол хөдүр эдилен икинҗи
гочы, беллеме гочуны гетирди. Ха-
рун ве онуң огуллары эллерини го-
чуң келлесине гойдулар. **23**Муса го-
чуң дамагыны чалып, онуң ганын-
дан алды. Харунның саг гулагының
юмшак этли ерине, саг элиниң ве саг
аягының башам бармагына ган чал-
ды. **24**Онсоң Харунның огулларыны
өңе чыкардылар. Муса оларыңам саг
гулакларының юмшак этли ерине, саг
эллериниң ве саг аякларының башам
бармакларына ган чалды. Галан ганы
болса ол гурбанлык сыпасының чар
тарапына серпди. **25**Соңра Муса го-
чуң ягларыны – гуйрук ягыны, гарын-
ичегелериң дашындакы бар яглары,
багрың йүзүндәки яг пердесини, ики
бөвреги дашының ягы билен ве саг
буды алды. **26**Муса Реббиң хузурын-
дакы петирли себетден бир петири,
зейтун ягына югрулан хамырмаясыз
күлчәни, бир челпеги алып, олары
ягың ве гочуң саг будуның үстүнде
гойды. **27**Бу затларың хеммесини Му-
са Харун билен онуң огулларының
элиниң аясында гоюп, Реббе гөтерме
садакасы хөкмүнде ёкары галдыр-
ды. **28**Соңра Муса бу затлары оларың
эллеринден алып, олары гурбанлык
сыпасында, якма гурбанлыгы билен

билеликде якды. Бу Реббе от үсти
билен берлен якымлы ыслы беллеме
садакасыды. 29Онсоң Муса дөши алып,
оны Реббе гөтерме садакасы хөкмүнде
ёкары галдырды. Бу беллеме гочун-
дан Мусаның пайыды. Муса бар зады
Реббиң табшырышы ялы этди. 30Му-
са месх ягындан ве гурбанлык сыпа-
сының үстүндәки гандан алып, Ха-
руның үстүне ве эшиклерине, онуң
огулларының үстүне ве эшиклерине
сепеледи. Шейдип, Харуны ве онуң
эшиклерини, онуң огулларыны ве ола-
рың эшиклерини багыш этди. 31Он-
соң Муса Харуна ве онуң огулла-
рына шейле дийди: «Эти Реббе йүз
тутулян чадырың агзында бишириң-
де, оны шол ерде беллеме садакала-
ры үчин ниетленен себетдәки чөрек
билен ийиң. Худай маңа: „Муны Ха-
рун ве онуң огуллары ийсин“ дийди.
32Этден ве чөрекден артаныны бол-
са якың. 33Беллеме дабарасы тамам-
ланянча, сиз еди гүнләп, Реббе йүз
тутулян чадырың агзындан дашлаш-
маң. Чүнки белленме дабарасы еди гүн
довам этмелидир. 34Бу гүнки ерине
етирилен хер бир иш Реббиң табшы-
рыгы боюнча, сизиң гүнәлериңизден
сапланмагыңыз үчин эдилди. 35Сиз
еди гиҗе-гүндизиң довамында Реббе
йүз тутулян чадырың агзында бо-
луп, Реббиң буйругыны берҗай эдиң,
ёгсам өлерсиңиз. Маңа Реббиң буйру-
гы шейледир». 36Харун ве онуң огул-
лары Реббиң Муса аркалы берен әх-
ли табшырыкларыны берҗай этдилер.

9-нҗы бап

Харун гурбанлык берйәр

1Секизленҗи гүн Муса Хару-
ны, онуң огулларыны ве Ысрайыл
яшулуларыны чагырды. 2Ол Хару-
на шейле дийди: «Өзүңе гүнә гур-
банлыгы үчин бир шикессиз гөлә-
ни, якма гурбанлыгы үчин хем бир
шикессиз гочы алып, олары Реббе хө-
дүр эт. 3-4Ысрайыл халкына-да айт,
гой, олар хем гүнә гурбанлыгы үчин
бир эркеҗи, якма гурбанлыгы үчин
хем шикессиз биряшар гөләни ве гу-
зыны Реббиң хузурында гурбанлык
эдип берерлери ялы, саламатлык гур-
банлыгы үчин бир өкүзчәни, бир го-
чы ве зейтун ягына гарылан галла
садакасыны гетирсинлер, чүнки бу
гүн Реб сизе гөрнер». 5Олар Мусаның
буйран затларыны Реббе йүз тутулян
чадырың өңүне гетирдилер ве бүтин
халк голая гелип, Реббиң хузурын-
да дурды. 6Муса олара: «Реббиң шөх-
ратының сизе гөрнери ялы, Реббиң
сизе берен табшырыгы шудур» дий-
ди. 7Онсоң Муса Харуна шейле дий-
ди: «Гурбанлык сыпасына голай бар-
да, өз гүнә гурбанлыгыңы ве якма
гурбанлыгыңы бер, өзүңи ве халкы-
ңы гүнәлериңден сапла. Реббиң буй-
рушы ялы, халкы берен гурбанлыгы
билен гүнәлериңден сапла».

8Харун гурбанлык сыпасының
янына барып, өзи үчин берилйән гүнә
гурбанлыгының гөлесиниң дамагы-
ны чалды. 9Харуның огуллары гур-
банлыгың ганыны рухана гетирип
бердилер. Харун бармагыны гана ба-
тырып, гурбанлык сыпасының шахла-
рына чалды ве галан ганы болса гур-
банлык сыпасының дүйбүне дөкди.
10Эмма Харун гүнә гурбанлыгы үчин
берлен малың ягыны, ики бөврегиниң да-
шының ягы билен ве багрың йүзүн-
дәки яг пердесини гурбанлык сыпа-
сында якып, Реббиң Муса табшы-
рышы ялы этди. 11Малың галаныны

ол дери билен биле дүшелгәниң да-
шында якды. [12]Соңра ол якма гур-
банлык малының дамагыны чалды.
Харуның огуллары гурбанлыгың га-
ныны онуң янына гетирдилер, Харун
ганы гурбанлык сыпасының чар та-
рапына серпди. [13]Харуның огуллары
якма гурбанлык малыны бөлеклере
бөлүп, оны келлеси билен биле Ха-
руна гетирип бердилер. Харун олары
тутушлыгына гурбанлык сыпасын-
да якды. [14]Харун гарын-ичегелери ве
аяклары ювуп, олары якма гурбанлы-
гы билен билеликде гурбанлык сы-
пасында якды.

[15]Соңра Харун халкың гурбанлы-
гыны хөдүрледи. Ол халкың гүнәлери
үчин гурбан эдилҗек эркеҗи гетирип,
онуң дамагыны чалды-да, өңки гур-
банлык ялы, муны хем гүнә гурбан-
лыгы хөкмүнде хөдүрледи. [16]Харун
якма гурбанлыгыны-да хөдүрләп, оны
дүзгүн боюнча хөдүр этди. [17]Онсоң
ол галла садакасыны хөдүрләп, ондан
гошавуҗыны долдурып алды-да, оны
гурбанлык сыпасында якды. Бу галла
садакасы эртирлерине берилйән якма
гурбанлыкларындан дашарыды. [18]Ха-
рун халк үчин саламатлык гурбанлы-
гы хөкмүнде берилйән өкүзиң ве го-
чуң дамагыны чалды. Харуның огул-
лары ганы онуң янына гетирдилер.
Харун ганы гурбанлык сыпасының
чар тарапына серпди. [19]Шейле хем,
Харуның огуллары өкүзиң ве гочуң
ягларыны: гуйрук ягларыны, гарын-
ичегелериң дашындакы яглары, ики
бөвреги дашының ягы билен, баг-
рың йүзүндәки яг пердесини Харуна
гетирип бердилер. [20]Харун бу яглары
дөшлериң үстүнде гоюп, олары гур-
банлык сыпаның үстүнде якды. [21]Соң-
ра Мусаның табшырышы ялы эдип,
Харун дөшлери ве саг буды Реббе
гөтерме садакасы хөкмүнде ёкары
галдырды.

[22]Харун гүнә гурбанлыгыны, якма
гурбанлыгыны, саламатлык гурбан-
лыгыны беренден соң, эллерини хал-
ка тарап узадып, олара ак пата берди
ве ашак дүшди. [23]Муса билен Харун
Реббе йүз тутулян чадыра гирдилер,
соңра дашары чыкып, халка ак пата
бердилер. Шол вагт Реббиң шөхраты
бүтин халка гөрүнди. [24]Реббиң хузу-
рындан от гелди, от гурбанлык сыпа-
сының үстүндәки гүнә гурбанлыгы-
ны ве ягы якып, олары күле өврүди.
Бу ахвалаты гөрен бүтин халк гыгы-
рышып йүзин йыкылды.

10-нҗы бап

Надабың ве Абыхувың эден гүнәси

[1]Бир гүн Харуның огуллары На-
дап билен Абыху күл атарларыны
алып, оңа көз салдылар ве онуң үс-
түне якымлы ыслы түтетгини гоюп,
оны Реббиң хузурына элтдилер. Эм-
ма бу от мукаддес дәлди, чүнки Реб
оны олара хөдүрләң дийип табшырык
бермәнди. [2]Реббиң хузурындан дуй-
дансыз от гелип, Харуның огулларын-
ы якып күл этди ве олар Реббиң ху-
зурында шол бада җан бердилер. [3]Он-
соң Муса Харуна: «Ине, бу Реббиң:
„Хызматымы эдйән руханылар Мениң
мукаддеслигиме хормат гоймалыдыр-
лар. Бүтин халк Мени шөхратлама-
лыдыр“ диени шудур» дийди. Харун
сесини чыкармады. [4]Муса Харуның
дайысы Узыелиң огуллары Миша-
йыл билен Элсапаны чагырып, ола-
ра: «Өңе чыкың-да, гарындашлары-
ңызы мукаддес отагың өңүнден ай-
рып, дүшелгәниң дашына чыкарың»

дийди. [5]Олар өңе чыкып, Мусаның
айдышы ялы, олары көйнеклеринден
тутуп, дүшелгәниң дашына чыкар-
дылар. [6]Соңра Муса Харуна ве онуң
огуллары Элгазар билен Ытамара
шейле дийди: «Сачларыңыз дарал-
мадык болмасын, яс баглап, якаңызы
йыртмаң. Эгер сиз шуларың бирини
этсеңиз, өлерсиңиз ве Реббиң газабы
бүтин халкың башындан инер. Эмма
сизиң гарындашларыңыз ве бүтин ыс-
райыл халкы Реббиң от үсти билен
ёк эденлери үчин яс тутуп билерлер.
[7]Сиз велин Реббе йүз тутулян чады-
рың агзындан айрылып, дашары чык-
маң, ёгсам өлерсиңиз, чүнки депәңизе
Реббиң месх ягы сүртүлендир». Олар
Мусаның буйрушы ялы этдилер.

[8]Реб Харуна шейле дийди:
[9]«Өзүңем, огулларыңам Реббе йүз
тутулян чадыра чакыр я-да шерап
ичип гирмәң, ёгсам өлерсиңиз. Бу си-
зиң несиллериңиз үчин хем эбедилик
дүзгүн болсун. [10]Сиз мукаддес зат
билен йөнекей зады, халал билен ха-
рамы бири-бириндeн тапавутлан-
дырмалысыңыз. [11]Мениң Муса арка-
лы сизе берен парзларымы ысрайыл
халкына өвретмелисиңиз».

[12]Муса Харуна ве онуң галан огул-
лары Элгазар билен Ытамара шейле
дийди: «Реббе от үсти билен берлен
садакалардан артан галла садакасы-
ны алың. Ондан петир биширип, оны
гурбанлык сыпасының янында ийиң,
чүнки ол өрән мукаддес садакадыр.
[13]Сиз оны мукаддес ерде иймелисиңиз.
Бу Реббе от үсти билен берилйән гур-
банлыклар сениң ве огулларыңың
пайыдыр. Чүнки Реб маңа шейле
буюрды. [14]Эмма Реббе гөтерме са-
дака хөкмүнде берлен дөш билен
үвреме садака хөкмүнде буды сен өз
огулларың ве гызларың билен биле
ислендик халал ерде ийип билерсиң.
Чүнки булар ысрайыл халкының са-
ламатлык гурбанлыкларындан саңа
ве сениң чагаларыңа берлен пайдыр.
[15]Үвреме садакасы хөкмүнде буды
ве Реббе ёкары галдырылан гөтерме
садакасы хөкмүнде дөши олар Реббе
от үсти билен берилйән яг гурбанлы-
гы билен бирликде гетирсинлер. Бу-
лар Реббиң табшырышы ялы, саңа ве
сениң огулларыңа эбедилик берлен
пай болсун». [16]Онсоң Муса гүнә гур-
банлыгының эркежини сорады, гөрсе,
ол эййәм якылан экен. Муңа Мусаның
гаты гахары гелип, ол Харунның аман
галан огуллары Элгазар билен Ыта-
мара шейле дийди: [17]«Нәме үчин сиз
гүнә гурбанлыгыны мукаддес өйүң
янында иймедиңиз? Ол өрән мукаддес
гурбанлыкдыр, оны сизе Реб Өз хузу-
рында халкы гүнәлериндeн саплама-
гыңыз үчин берди ахырын. [18]Гурбан-
лык малының ганы мукаддес отага
гетирилмәндир. Мениң табшырыгы-
ма гөрә, сиз бу гурбанлыгы хөкман
мукаддес өйүң янында иймелидиңиз».
[19]Харун Муса йүзленип шейле дий-
ди: «Ине, мениң огулларым бу гүн
Реббиң хузурында гүнә хем-де якма
гурбанлыкларыны берди. Мениң ба-
шымдан болса бетбагтчылык ин-
ди, муңа гарамаздан, бу гүн мен гү-
нә гурбанлыгындан иен болсам, бу
Реббе ярармыды?» [20]Муны эшиден
Муса онуң билен разылашды.

11-нҗи бап

Халал ве харам җандарлар
(Канун таглыматы 14:3-21)

[1]Реб Муса хем-де Харуна шейле
дийди: [2-3]«Ысрайыл халкына айт:

„Гуры ерде яшаян җандарларың ара-
сындан сизиң ийип билҗеклериңиз
шулардыр: гошатойнаклы, гәвүшейән
ислендик хайваны. 4-6 Эмма гәвүш гай-
тарян хайванлардан я-да гошатойнак-
лы хайванлардан дүйәни, атялманы
ве товшаны иймели дәлсиңиз, чүнки
олар гәвүш гайтаярлар, эмма олар го-
шатойнаклы дәлдирлер, булар сизиң
үчин харамдыр. 7 Гошатойнаклыды-
гына гарамаздан, доңуз хем тойнагы
ярыклы болса-да, гәвүш гайтармаяр,
бу сизиң үчин харамдыр. 8 Сиз оларың
этини иймәң ве ләшини-де эллемәң.
9 Сувда яшаян әхли җандарлардан
шулары ийип билерсиңиз: акар сув-
да я-да деңиздедигине гарамаздан,
йүзгүчли хем теңңели җандарла-
рың ислендигини ийип билерсиңиз.
10 Сувда яшаян ислендик йүзгүчсиз ве
теңңесиз сүйренижилер ве деңиздәки
бейлеки кичи җандарларың әхлиси
сизиң үчин нежисдир. 11 Бу җандарлар
ысрайыл халкы үчин нежислигине
галсын. Оларың этини иймәң, ола-
рың маслыгына галташмаң. 12 Сув-
да яшаян йүзгүчсиз ве теңңесиз җан-
дарларың бары сизиң үчин нежисдир.
13 Гушлардан шу ашакдакылар сизиң
үчин нежисдир: бүргүт, гарагуш ве
деря бүргүди; 14-16 чайчаңңалак, лачы-
ның әхли гөрнүшлери, гарганың әх-
ли гөрнүшлери, дүегуш, хүви, чар-
лак, гыргының әхли гөрнүшлери;
17-19 байгуш, җүптүн, улы байгуш, ак
байгуш, готан ве даззаркел, леглек,
хокгарың әхли гөрнүшлери, хүйпүй-
пик ве ярганат. 20 Дөрт аяклы, ганатлы
мөр-мөҗеклериң хеммеси сизиң үчин
нежисдир. 21 Йөне дөрт аяклы ганатлы
мөр-мөҗеклерден ерде бөкер ялы аягы
богунлыларыны ийип билерсиңиз.
22 Олардан чекиртге гөрнүшлилери,
чөл чекиртге гөрнүшлилери, җыз-
лан гөрнүшлилери, яшыл чекиртге
гөрнүшлилери ийип билерсиңиз.
23 Эмма галан дөрт аяклы, ганатлы
мөр-мөҗеклериң бары сизиң үчин
нежисдир.

24 Кимде-ким оларың маслыгына
галташса, ол агшама ченли харам са-
йылсын. 25 Кимде-ким буларың мас-
лыгының ислендик бөлегини гөтерсе,
ол эшиклерини ювсун ве агшама
ченли харам сайылсын. 26 Тойнаклы
болуп, эмма тойнагы ярык болмадык
я-да гәвүш гайтармаян хер бир хайван
сизиң үчин харамдыр. 27 Дөрт аяклы
җандарларың арасында пенҗесини
ере уруп йөрейәнлериниң бары си-
зиң үчин харамдыр. Кимде-ким бу
хайванларың маслыгына галташса,
ол агшама ченли харам сайылсын.
28 Оларың маслыгыны гөтерен адам
эшиклерини ювсун, ол агшама ченли
харам сайылсын. Чүнки бу хайван-
лар сизиң үчин харамдыр.

29-30 Гурыер сүйренижилерден шу-
лар: ялман, сычан, гөрнүшине гөрә
улы сувулган, хажжык, земзен, су-
вулган, чәге сувулганы ве хамелеон
сизиң үчин харамдыр. 31 Сүйренижи
җандарлардан шулар сизе харамдыр.
Кимде-ким оларың маслыгына гал-
ташса, ол агшама ченли харам са-
йылсын. 32 Буларың бириниң маслы-
гы бир задың үстүне гачса, шол зат
харам болар. Ол ислендик уланылян
зат: агач гап болсун, эгинбаш болсун,
дери болсун, халта болсун – пархы
ёк, олар сува сокулып чыкарылма-
лыдыр ве ол агшама ченли харам са-
йылмалыдыр. Шондан соң ол халал
болар. 33 Эгер бу җандарларың би-
риниң маслыгы ислендик тоюн га-
бың ичине дүшсе, онуң ичиндәки

әхли зат харапланар ве ол габы дө-
вүң. 34Ислендик иймит шулар ялы
гапда ювулса, ол иймит харапланар.
Шулар ялы гапдан ичилйән ислендик
ичгилер-де харапланар. 35Оларың мас-
лыгының бир бөлегиниң үстүне га-
чан ислендик зат харапланар. Тамдыр-
дыгына я-да ожакдыгына гарамаздан,
ол йыкылмалыдыр. Олар харапдыр
ве сизиң үчин хем харап болмалы-
дыр. 36Муңа гарамаздан, чешме я-да
гуйы халаллыгына галар, эмма бу
җандарларың маслыгына галташан
ислендик адам ве ислендик зат харап-
ланар. 37Эгер оларың маслыгының бир
бөлеги, экилмек үчин айры гойлан
ислендик тохумың үстүне гачса, ол
халаллыгына галяндыр. 38Эмма ола-
рың маслыгының бир бөлеги эзилен
тохумың ичине гачса, онда тохум си-
зиң үчин харапдыр. 39Эгер халал җан-
дарларың бири өлүп, онуң маслыгы-
на галташан хер кес, агшама ченли
харам сайылсын. 40Онуң этинден иен
адам, эшиклерини ювсун ве ол агша-
ма ченли харам сайылсын; онуң мас-
лыгыны гөтерен адам эшиклерини
ювсун ве ол агшама ченли харам са-
йылсын.

41Гурыер сүйренижилериң бары си-
зиң үчин нежисдир. Олар ийилмели
дәлдир. 42Сиз гарнында сүйшйән
сүйренижилери, дөрт аяклы я-да
көп аяклы сүйренижилери иймели
дәлсиңиз. Чүнки олар сизиң үчин
нежисдирлер. 43Сүйренип йөрейән
җандарлардан хайсыдыр бирини
ийип, сиз өзүңизи харам этмәң. 44Ху-
дайыңыз Реб Мендирин. Шонуң үчин
хем сиз тәмизленип, мукаддес бо-
луң, чүнки Мен мукаддесдирин. Гу-
рыер сүйренижилерини ийип, өзү-
ңизи харам этмәң. 45Мен – Реб сизи
Мүсүр топрагындан сизиң Худайы-
ңыз болмак үчин алып гелдим. Сиз
мукаддес болмалысыңыз, чүнки Мен
мукаддесдирин“». 46-47Бу канун ха-
рам билен халалы, ийилйән җандар
билен ийилмейән җандары бири-
бириңден тапавутландырмак үчин
ниетленендир. Шейле хем ерде яшаян
хайванлар, гушлар, сувда яшаян җан-
дарлар, гурыер сүйренижилери ха-
кындакы канундыр.

12-нҗи бап

Догрумдан соңкы тәмизлениш

1Реб Муса шейле дийди: 2«Ысрайыл
халкына айт: „Эгер гөврели аял огул
догурса, эдил айбашы гөрйән дөврүн-
дәки ялы, ол аял еди гүнләп харамдыр.
3Доглан чага секизленҗи гүн сүннет
эдилсин. 4Аялың гандан тәмизлениш
дөври отуз үч гүн довам эдер. Ол өзү-
ниң тәмизлениш дөври гутарянча,
хич бир мукаддес зада галташмасын
я-да мукаддес өе гирмесин. 5Эгер аял
гыз догурса, ол эдил айбашы гөрйән
дөврүндәки ялы, ики хепделәп ха-
рамдыр. Онуң гандан тәмизлениш
дөври алтмыш алты гүн довам эдер.
6Огул үчинми я-да гыз үчин – пар-
хы ёк, аял өзүниң тәмизлениш дөври
тамамланандан соң, ол якма гурбан-
лыгы үчин биряшар токлыны ве гү-
нә гурбанлыгы үчин бир кепдерини
я-да гумрыны Реббе йүз тутулян ча-
дырың агзындакы рухана гетирип
берсин. 7Руханы бу якма гурбанлык
җанлысыны Реббиң хузурында хө-
дүр эдип, ол аялы харамлыгындан
тәмизлесин. Шондан соң ол аял ган
акма харамлыгындан тәмизленер.
Огул я-да гыз дограндыгына гара-
маздан, чага догран аял үчин канун

шейледир. 8Эгер догран аялың ток-
ла гурбы чатмаса, онда ол ики гум-
рыны я-да ики кепдерини – бирини
якма гурбанлыгы үчин, бейлекисини
гүнә гурбанлыгы үчин гетирсин. Ру-
ханы-да ол аялы хөдүр эден якма
гурбанлыгы билен харамлыгындан
тәмизлесин. Шондан соң ол аял тә-
миз болар“».

13-нжи бап

Дери кеселлери хакда

1Реб Муса ве Харуна шейле дийди:
2«Эгер кимдир бириниң дерисинде
пакгарма, готур я-да менек пейда бо-
луп, ол дери кеселине өврүлсе, ол адам
руханы Харуның я-да онуң огулла-
рының бириниң янына гетирилсин.
3Руханы онуң эндамындакы дери
кеселини барласын. Эгер дериниң
кеселли ериниң гыллары агарып,
ол дериден ашак гечен болса, он-
да бу дери кеселидир. Руханы дери
кеселлини гөзден гечиренден соң,
оны харам дийип ыглан этсин. 4Эм-
ма кеселлиниң эндамындакы менек
ак болуп, ол дериниң астына гечмән,
дериниң кеселли ериниң гыллары
агармадык болса, онда руханы дери
кеселлини еди гүнләп айры сакласын.
5Единҗи гүн руханы дери кеселлини
гөзден гечирсин. Эгер дери кесели
эндама яйраман, өңкүлигине галан
болса, онда руханы дери кеселлини
ене-де еди гүнләп айры сакласын.
6Единҗи гүнде руханы оны ене
гөзден гечирсин. Эгер дери кесели
солуп, эндама яйрамадык болса, ру-
ханы дери кеселлини тәмиз дийип
ыглан этсин. Бу диңе готурдыр, ол
адам гейимлерини ювсун ве диңе
шондан соң ол тәмиз болар. 7Йөне
дери кеселли адам тәмизленмек үчин
өзүни рухана гөркезенден соң, готур
онуң эндамына яйрап312 уграса, ол ене-
де руханының янына гелсин. 8Руха-
ны оны ене-де гөзден гечирсин. Эгер
готур онуң эндамына яйран болса,
руханы дери кеселлини харам ди-
йип ыглан этсин. Бу дери кеселидир.
9Эгер кимдир бири дери кеселине
ёлукса, ол руханының янына
гетирилсин. 10-11Руханы оны гөзден
гечирсин. Эгер онуң дерисинде ак
пакгарма болуп, онуң үстүндәки гыл-
лар агарып, ачык яра дөрән болса, бу
өтүшен ёканчлы дери кеселидир. Ру-
ханы дери кеселлини харам дийип
ыглан этсин. Рухана кеселлини айры
сакламак герек дәлдир, чүнки ол ха-
рамдыр. 12-13Эмма дери кесели энда-
ма яйрап, ол кеселлиниң башындан
аягына ченли бүтин эндамыны тутан
болса, руханы оны гөзден гечирсин.
Эгер дери кесели онуң тутуш энда-
мына яйран болса, руханы кеселлини
тәмиз дийип ыглан этсин. Диңе бүтин
эндамының агаранлыгы үчин кеселли
тәмиздир. 14Эмма кеселлиниң энда-
мындакы яраның ичиндәки эт гыза-
ран болса, ол шол гүнүң өзүнде ха-
рам дийип ыглан эдилсин. 15Руханы
оны ене-де гөзден гечирсин. Эгер ру-
ханы деридәки, яраның ичинде гып-
гызыл эт гөрсе, ол дери кеселлини
харам дийип ыглан этсин. Яраның
ичинде гызаран эт харапдыр, чүнки
ол дери кеселидир. 16Эмма яраның
ичинде гөгерен гып-гызыл эт агар-
са, ол дери кеселли адам руханы-
ның янына гелсин. 17Руханы оны
гөзден гечирсин. Эгер яраның ичинде
гөгерен гып-гызыл эт агаран болса,
руханы дери кеселлини тәмиз дийип
ыглан этсин. Ол тәмиздир.

18-19 Эгер бириниң эндамына чы-
бан чыкып, говулашандан соң чыба-
ның еринде ак пакгарма я-да гызы-
лымтыл ак менек пейда болса, ол ру-
хана гөркезилмелидир. 20 Руханы оны
гөзден гечирсин, эгер шол гызылым-
тыл ак менек дериден ашак гечип, онда-
кы гыллар агаран болса, руханы ол ада-
мы харам дийип ыглан этсин. Ол чы-
бан чыкан ерден дөрән дери кеселидир.
21 Эмма руханы дери кеселлини гөзден
гечиренде, гызылымтыл ак менегиң
үстүндәки гыллар агармадык болса ве
ол дериден ашак гечмедик болса, он-
да руханы дери кеселлини еди гүнләп
айры сакласын. 22 Эгер гызылымтыл
ак менек онуң бүтин эндамына яйран
болса, руханы оны харам дийип ыг-
лан этсин. Бу ёканчлы дери кеселидир.
23 Эмма бу менек бир ерде болуп, энда-
ма яйрамадык болса, онда бу чыбан-
дан галан ыздыр. Руханы ол адамы тә-
миз дийип ыглан этсин.

24-25 Эгер кимдир бириниң энда-
мында янык болуп, ол янык ярасы
гызылымтыл ак я-да чув-ак менеге
өврүлсе, руханы оны гөзден гечирсин.
Эгер менекдәки гыллар агарып, менек
дериден ашак гечен болса, бу япыкдан
дөрән ёканчлы дери кеселидир. Руха-
ны ол адамы харам дийип ыглан этсин.
26 Эмма руханы оны гөзден гечиренде,
менекдәки гыллар агарман, менек
дериден ашак гечмән, гайтам онуң
реңки өчүшен болса, руханы ол адамы
еди гүнләп айры сакласын. 27 Единҗи
гүн руханы оны гөзден гечирсин. Эгер
менек эндама яйраян болса, руханы ол
адамы харам дийип ыглан этсин. Бу
дери кеселидир. 28 Эмма бу менек бир
ерде болуп, ол эндама яйраман, гайтам,
онуң реңки өчүшен болса, бу ёканчлы
дери кесели дәлдир. Руханы ол адамы
тәмиз дийип ыглан этсин, чүнки бу
янык ярасындан галан ыздыр.

29-30 Эркек адамың я-да аялың
келлесинде я-да эңегинде дери кесели
пейда болса, руханы оны гөзден
гечирсин. Эгер дери кесели дериден
ашак гечип, ондакы гыллар инчеҗик,
сары болса, руханы оны харам ди-
йип ыглан этсин. Ол гиҗилевүкдир;
ол келледе ве эңекде дөрән ёканчлы
дери кеселидир. 31 Руханы гиҗилевүк
кеселлини гөзден гечирсин. Эгер
гиҗилевүк дериден ашак гечмедик
болса ве онда гара гыллар ёк болса,
онда руханы гиҗилевүкли адамы еди
гүн айры сакласын. 32-33 Единҗи гүн
руханы гиҗилевүкли адамы гөзден
гечирсин. Эгер гиҗилевүк онуң энда-
мына яйрамадык болса ве онда сары
гыллар болман, гиҗилевүк дериден
ашак гечмедик болса, ол кеселли адам
сачыны сырсын, эмма гиҗилевүгиң
үстүни сырмасын. Руханы яңкы ги-
җилевүкли адамы ене-де еди гүн ай-
ры сакласын. 34 Единҗи гүн руханы
гиҗилевүк кеселлини гөзден гечир-
син. Эгер гиҗилевүк эндама яйрама-
дык болса ве дериден ашак гечмедик
болса, руханы оны тәмиз дийип ыг-
лан этсин. Ол эшиклерини ювсун,
шондан соң ол тәмиз болар. 35-36 Эгер
гиҗилевүк кеселли тәмиз дийлип
ыглан эдиленден соң, гиҗилевүк
онуң эндамына яйраса, руханы оны
гөзден гечирсин. Эгер гиҗилевүк эн-
дама яйран болса, онда руханы са-
ры гыллары тапҗак болуп отурма-
сын, ол харамдыр. 37 Эмма руханының
пикириче гиҗилевүк өңки дуршуна
галып, оңа гара гыллар чыкан бол-
са, онда гиҗилевүк говулашандыр.
Ол адам тәмиздир ве руханы оны тә-
миз дийип ыглан этсин.

38-39Эркек адамың я-да аялың де-
рисинде ак менеклер пейда болса,
руханы оны гөзден гечирсин. Эгер
деридәки менеклер агымтыл болса,
бу дериде өрен өргүндир, ол тәмиздир.
40Эгер бир адамың сачы дүшен бол-
са, ол такыр келледир, эмма тәмиздир.
41Эгер онуң маңлай сачы ве депе сачы
дүшен болса, ол такыр келледир, эмма
тәмиздир. 42Эмма такыр келледе я-да
маңлайда гызылымтыл ак менек пейда
болса, бу онуң такыр келлесинде я-да
маңлайында дөрән дери кеселидир.
43-44Руханы оны гөзден гечирсин.
Эгер онуң такыр келлесиндәки я-да
маңлайындакы ёкушян дери кесели
ялы гызылымтыл ак менек болса, ол
адам дери кеселлидир ве ол харам-
дыр. Руханы дери кеселлидиги үчин,
ол адамы харам дийип ыглан этсин.
45Ёканчлы дери кесели болан адам
сал-сал эгинбаш гейип, сачыны да-
рамасын ве эли билен агзыны тутуп:
„Мен – харам, мен – харам“ дийип гы-
гырсын. 46Ёканчлы дери кесели айры-
лып гидйәнчә, ол харамдыр. Ол еке
яшамалыдыр ве дүшелгәниң дашын-
да болмалыдыр».

Зең хакда

47-49«Эгин-эшиге дегишли кадалар
шейледир. Йүнден я-да непис зыгыр
матадан тикилен эшикде, зыгыр сү-
йүмиң я-да йүңүң эршинде я-да арга-
җында болсун, дериде я-да дериден
эдилен ислендик затда болсун – пархы
ёк, онуң яшылрак я-да гызылрак өвүс-
йән ери бар болса, ол зеңдир ве ол ру-
хана гөркезилмелидир. 50Руханы зеңли
зады гөзден гечиренинден соң, оны
еди гүнләп айры сакласын. 51Единҗи
гүнде руханы зеңли зады ене-де гөзден
гечирсин. Эгер зең эшикде, эришде
я-да аргачда, дериде я-да ислендик бир
дериден эдилен затда болса, яйраян
ёканчлы зеңдир ве ол харапланандыр.
52Эришден тикилен болсун я-да аргач-
дан, йүңден я-да непис зыгыр матадан,
я-да дериден – пархы ёк, руханы ол зең
яйран эшиги ода яксын.

53-54Руханы оны гөзден гечиренинде,
зең эшиге, эрше я-да аргаҗа, я-да
дериден эдилен ислендик зада
яйрамадык болса, руханы шол зеңли
задың ювулмагыны буюрсын. Соң-
ра оны ене-де еди гүнләп айры сакла-
сын. 55Зең ёкушан зат ювландан соң,
руханы оны гөзден гечирсин. Эгер
зеңиң реңки үйтгемедик болса, хатда
зең яйрамадык болса-да, ол харапла-
нандыр. Зең эшигиң ичиндеми я-да
дашында – пархы ёк, оны ода якың.

56Эгер руханы оны гөзден гечирйәр-
кә, бу затлар ювландан соң зеңиң рең-
киниң өчүшендигини гөрсе, ол зеңи
эшикден, эришден я-да аргачдан, я-да
дериден йыртып айырсын. 57Эгер бу
зең эшикде, эришде я-да аргачда, я-да
дериден эдилен бир затда пейда болуп,
ол яйрап башласа, зеңли зады ода якың.
58Эмма эшик, эриш, аргач я-да дериден
эдилен ислендик зат ювландан соң зең
айрылан болса, онда ол икиленч ювул-
сын, шондан соң ол тәмиз болар.

59Тәмиз я-да харапланан дийип ыг-
лан этмек үчин, йүң я-да непис зыгыр
матадан тикилен эшикде, эришде, ар-
гачда я-да дериден эдилен ислендик
затда пейда болан зең барадакы ка-
далар шулардан ыбаратдыр».

14-нҗи бап

Тәмизлениш хакында

1Реб Муса шейле дийди: 2«Ёканчлы
дери кеселли адамың тәмизленйән

дөврүндәки кадасы шейледир:
ёканчлы дери кеселлини руханы-
ның янына гетирсинлер. 3-4Руханы
дүшелгәниң дашына чыкып, дери
кеселлини гөзден гечирсин. Эгер
дери кеселли адам кеселден гуту-
лан болса, руханы тәмизленмели
адам үчин ики саны дири халал гу-
шы, кедр агаҗының бөлегини, гойы
гызыл реңкли сапагы ве кәкилик оты
гетирмеклерини буюрсын. 5Руханы
гушларың бириниң ичи чешме сувлы
тоюн габының үстүнде союлмагыны
буюрсын. 6Онуң өзи болса дири гу-
шы, кедр агаҗының бөлегини, го-
йы гызыл реңкли сапагы ве кәки-
лик отуны алып, олары чешме су-
вуның үстүнде өлдүрилен гушуң
ганына батырсын. 7Онсоң руханы
дери кеселинден тәмизленмели ада-
мың үстүне гандан еди гезек сепеләп,
оны тәмиз дийип ыглан этсин. Соң-
ра ол гушы ачык мейдана учурып
гойберсин. 8Тәмизленмели адам
геймлерини ювуп, эндамындакы әх-
ли түйлерини сырып ювунсын. Шон-
да ол тәмиз болар. Соңра ол дүшелгә
гирсин, йөне еди гүн гечйәнчә, өз ча-
дырына гирмесин. 9Единҗи гүн ол са-
чыны, сакгалыны, гашыны, эндамын-
дакы әхли түйлерини сырсын. Соңра
ол геймлерини ювуп, сува дүшүн-
син. Шонда ол тәмиз болар.

10Секизленҗи гүн ол адам ики саны
бир яшар шикессиз гочы, бир саны
шикессиз бир яшар гузыны, зейтун
ягына гарылан ондан үч батмана ба-
рабар сайлама бугдай унуны ве бир
шакәсе зейтун ягыны галла садака-
сы хөкмүнде рухана гетирип берсин.
11Тәмизлейән руханы тәмизленйән
адамы шу затлар билен билеликде
Реббиң хузурына, Реббе йүз тутулян
чадырың агзына гетирсин. 12Руханы
гузуларың бирини алып, язык гурбан-
лыгы хөкмүнде бир шакәсе зейтун
ягы билен биле, олары Реббе гөтерме
садакасы хөкмүнде ёкары галдыр-
сын. 13Ол гузыны мукаддес ерде – гү-
нә хем-де якма гурбанлык малының
союлян еринде сойсун. Чүнки язык
гурбанлыгы-да, эдил гүнә гурбан-
лыгы ялы, руханыныңкы болсун. Бу
өрән мукаддес гурбанлыкдыр. 14Ру-
ханы язык гурбанлыгының ганын-
дан бираз алып, оны тәмизленйән
адамың саг гулагының юмшак ерине,
саг элиниң башам бармагына ве саг
аягының башам бармагына чалсын.
15Руханы шол бир шакәсе зейтун
ягындан алып, оны өз чеп элиниң
аясына гуйсун. 16Онсоң чеп элиндә-
ки яга саг элиниң бармагыны баты-
рып, оны еди гезек Реббиң хузурын-
да сепелесин. 17Элинде галан ягдан
руханы тәмизленйән адамың саг гу-
лагының юмшак ерине, саг элиниң
башам бармагына ве саг аягының ба-
шам бармагына, язык гурбанлыгы-
ның малының ганы сүртүлен ере чал-
сын. 18Элиндәки ягың галаныны ру-
ханы тәмизленйән адамың келлесине
чалсын. Шейдип, руханы ол адамы
Реббиң хузурында харамлыгындан
тәмизлесин. 19Харам адамы харам-
лыгындан тәмизлемек үчин, руха-
ны гүнә гурбанлыгыны хөдүр этсин.
Соңра ол якма гурбанлыгының ма-
лының дамагыны чалсын. 20Руханы
гурбанлык сыпасының үстүнде якма
гурбанлыгыны ве галла садакасыны
берсин. Шейдип, руханы оны харам-
лыгындан тәмизлесин. Шондан соң
ол адам тәмиз болар.

21Эгер ол адам гарып болуп, бу зат-
лара гурбы чатмаса, ол харамлыгын-

дан тәмизленмек үчин, Реббе гөтерме
садака хөкмүнде бир яшар гочы, галла
садакасы үчин зейтун ягына гарылан
бир батманың ондан бир бөлегине ба-
рабар болан сайлама бугдай унуны ве
бир шакәсе зейтун ягыны ол рухана
гетирип берсин. 22Шейле хем ол ики
гумрының я-да ики кепдериниң би-
рини гүнә гурбанлыгы, бейлекисини
якма гурбанлыгы үчин хөдүр эт-
син. 23Секизленҗи гүн гурбанлык
берйән адам бу гурбанлыклары өзү-
ниң тәмизленмеги үчин Реббе йүз
тутулян чадырың агзына, Реббиң ху-
зурына гетирип, олары рухана берсин.
24Руханы язык гурбанлыгының го-
чуны ве бир шакәсе зейтун ягыны
алып, олары Реббе гөтерме садака-
сы хөкмүнде ёкары галдырсын. 25Ру-
ханы язык гурбанлыгының гочуны
союп, онуң ганындан биразрагыны
алып, оны тәмизленйән адамың саг
гулагының юмшак ерине, саг элиниң
ве саг аягының башам бармаклары-
на чалсын. 26Руханы зейтун ягын-
дан биразрагыны, өзүниң чеп эли-
ниң аясына гуйсун. 27Онсоң руханы
саг элиниң бармагыны чеп элиндәки
яга батырып, оны еди гезек Реббиң
хузурында сепелесин. 28Руханы элин-
дәки ягдан тәмизленйән адамың саг
гулагының юмшак ерине, саг эли-
ниң ве саг аягының башам бармак-
ларына, язык гурбанлыгының го-
чуның ганы сүртүлен ере чалсын.
29Элиндәки ягың галаныны руханы
Реббиң хузурында тәмизленйән ада-
мы харамлыгындан тәмизлемек үчин,
онуң келлесине чалсын. 30-31Соңра
руханы ол адамың гурбуның ча-
тып гетирен гумруларының я-да
кепдерилериниң бирини гүнә гур-
банлыгы, бейлекисини болса якма
гурбанлыгы хөкмүнде галла сада-
касы билен бирликде хөдүр этсин.
Шейдип, руханы тәмизленйән ада-
мы Реббиң хузурында харамлыгын-
дан тәмизлесин. 32Дери кеселли болуп,
тәмизленмеги үчин садака бермәге
гурбы чатмаян кишилер үчин када
шулардан ыбаратдыр».

Җайлардакы зең хакда

33Реб Муса билен Харуна шейле
дийди: 34-35«Сиз Мениң мүлк эдип
берйән Кенган юрдума бараныңыздан
соң, Мен сизиң өйлериңизиң биринде
зең дөретсем, шол өйүң эеси руханы-
ның янына гелип: „Өйүмде зең пейда
болды“ дийсин. 36Руханы өйи гөзден
гечирмәге гитмезден өң, өйүң ичиндә-
ки бар затларың даша чыкарылмагы-
ны буюрсын, ёгсам өйүң ичиндәки әх-
ли зат харапланар. Соңра руханы өйи
гөзден гечирмәге гитсин. 37-38Ол зең
ери гөзден гечирсин. Эгер зең өйүң
дипарында болуп, яшылымтыл я-да
гызылымтыл менеклер гөрнүшинде
диварда чуң орнан болса, руханы
өйден даша чыкып, өйи еди гүнләп
гулплап гойсун. 39-40Единҗи гүн ру-
ханы гелип, өйи ене гөзден гечирсин.
Эгер зең өйүң диварларына яйрап
гиден болса, руханы зең яйран дашла-
ры айырдып, олары галаның дашын-
дакы харап затларың зыңылян ерине
ташлатсын. 41Руханы өйүң ичиниң су-
вагыны гырдырып алып, оны гала-
ның дашындакы харап затларың зы-
ңылян ерине ташлатсын. 42Айрылан
дашларың ерине башга дашлар өрү-
лип, өй тәзеден сувалсын. 43-44Даш-
лары сөкүлип алнып, сувагы гырлып
айрылып, тәзеден суваландан соңам
ол өйде зең пейда болса, руханы ба-
рып, ол өйи ене-де гөзден гечирсин.

Эгер зең өе яйран болса, ол өй харап
сайылсын. 45 Ол өй йыкылмалыдыр,
онуң дашлары, агачлары ве өйүң әх-
ли суваглары, галаның дашына, харап
затларың зыңылян ерине чыкарылып
ташлансын. 46 Кимде-ким „өй япык“
дийлип ыглан эдилен дөврүрде оңа
гирсе, ол агшама ченли харам сайыл-
сын. 47 Кимде-ким ол өйде ятса я-да
нахарланса, ол геймлерини ювсун.

48 Өй суваландан соңра руханы
гелип, өйи гөзден гечирсин. Эгер өе
зең яйрамадык болса, руханы өйи
тәмиз дийип ыглан этсин, чүнки бу
зеңиң долы айрылдыгыдыр. 49 Өйи
халалламак үчин руханы ики саны
гушы, кедр агаҗының бөлегини, го-
йы гызыл реңкли сапагы ве кәки-
лик отуны алсын. 50 Гушларың би-
рини ичи чешме сувлы тоюн габың
үстүнде өлдүрсин. 51 Онсоң кедр ага-
җының бөлегини, кәкилиги, гойы
гызыл реңкли йүпи дири гуш билен
билеликде алып, олары чешме сув-
лы тоюн габының үстүнде өлдүрилен
гушуң ганына батырсын-да, ганы
еди гезек өйүң ичине сепелесин.
52 Шейдип, руханы өйи гушуң ганы,
чешме сувы, дири гушы, кедр ага-
җының бөлегини, кәкилик отуны ве
гойы гызыл реңкли сапак билен ха-
лалласын. 53 Руханы дири гушы га-
ланың дашына чыкарып, оны ачык
мейдана учурып гойберсин. Шейдип,
ол өйи халалласын, шондан соң өй
тәмиз болар.

54-56 Хер хили дери кеселлери:
гиҗилевүк, геймде ве өйде пейда
болан зең, дери пакгармасы, готур,
менек ялы хер дүрли дери кеселлериң
харапдыгыны я-да тәмиздигини
кесгитлейән кадалар шулардан ыба-
ратдыр».

15-нҗи бап

Адамы мурдар эдйән затлар

1 Реб Муса билен Харуна шейле дий-
ди: 2 «Ысрайыл халкына шейле дий:
„Бир эркегиң җынс агзаларындан су-
вуклык акян болса, онда ол адам харам-
дыр. 3 Сувуклык акмасы бар адамың
харамлыгы шундан ыбаратдыр: онуң
эркеклик агзасындан сувуклыгың ак-
магы довам эдйәнем болса, этмейәнем
болса, ол харамдыр. 4 Онуң ятян ёрган-
дүшеги, үстүнде отурян ислендик за-
ды харапдыр. 5 Онуң ёрган-дүшегине
галташан хер кес геймлерини ювсун,
сува дүшүнсин. Ол агшама ченли ха-
рамдыр. 6 Сувуклык акмасы болан
адамың отуран еринде отуран хер кес
геймлерини ювсун, сува дүшүнсин.
Ол агшама ченли харамдыр. 7 Сувук-
лык акмасы бар адамың беденине гал-
ташан хер кес геймлерини ювсун, су-
ва дүшүнсин. Ол агшама ченли харам-
дыр. 8 Эгер сувуклык акмасы бар адам
тәмиз адамларың үстүне түйкүрсе,
олар геймлерини ювсунлар, сува
дүшүнсинлер. Олар агшама ченли ха-
рамдырлар. 9 Сувуклык акмасы бар
адамың мүнен ислендик эери-де ха-
рапдыр. 10 Сувуклык акмасы бар ада-
мың отуран ислендик задына галта-
шан адам агшама ченли харамдыр.
Харам адамың отуран ислендик зады-
ны гөтерен геймлерини ювсун, су-
ва дүшсүн. Ол агшама ченли харам-
дыр. 11 Сувуклык акмасы бар адам
элини ювман бирине галташса, ол
адам геймлерини ювсун, сува дү-
шүнсин. Ол агшама ченли харамдыр.
12 Сувуклык акмасы бар адамың эллән
ислендик тоюн габы дөвүлсин, агачдан
эдилен гап болса, ол ювулсын.

13 Сувуклык акмасы бар адам
келселден гутулансоң, тәмизленмек
үчин еди гүни санап гечирсин. Ол
гейимлерини ювуп, акар сува дүш-
сүн. Шондан соң ол тәмиз болар.
14 Секизленжи гүн ол ики саны гум-
рыны я-да ики кепдерини Реббиң
хузурына, Реббе йүз тутулян чады-
рың агзына гетирип, олары рухана
берсин. 15 Руханы гушларың бирини
гүнә гурбанлыгы, бейлекисини болса,
якма гурбанлыгы үчин хөдүр этсин.
Шейдип, Реббиң хузурында руханы
ол адамы сувуклык акмасы зерарлы
болан харамлыкдан тәмизлесин.

16 Эгер хайсыдыр бир эркегиң то-
хумы акса, ол адам тутуш беденини
ювсун. Ол агшама ченли харамдыр.
17 Матадан я-да дериден эдилен за-
да тохум деген болса, ол сув билен
ювулсын. Ол зат агшама ченли ха-
рапдыр. 18 Эркек аялына янашып, он-
дан тохум акса, эркегем, аялам сува
дүшүнсинлер. Олар агшама ченли
харамдырлар.

19 Айбашы гөрйән аял еди гүне ченли
харамдыр. Ким оңа галташса, ол агша-
ма ченли харамдыр. 20 Айбашы гөрйән
дөврүнде аялың дүшенип ятан хер за-
ды харап болар. Аялың отуран хер за-
ды хем харапдыр. 21 Онуң дүшегине
галташан адам гейимлерини ювсун,
сува дүшүнсин. Ол агшама ченли ха-
рамдыр. 22 Ол аялың отуран задына
галташан адам гейимлерини ювсун,
сува дүшүнсин. Ол агшама ченли ха-
рамдыр. 23 Ол аялың ёрган-дүшегими
я-да үстүнде отуран зады – пархы ёк,
оңа галташан адам агшама ченли ха-
рамдыр. 24 Эгер эркек адам ол аяла
янашса, аялың харамлыгы эркеге-де
гечер ве ол еди гүне ченли харамдыр ве
онуң ятан ёрган-дүшеги-де харапдыр.

25 Эгер аялың ган акмасы айбашы
гөрйән дөврүнден дашары бирнәче гүн-
ләп довам этсе, ган акмасы кесилйәнчә,
ол аял эдил айбашы гөрйән дөврүндә-
ки ялы харамдыр. 26 Онуң ган акмасы
дөврүнде ятян ёрган-дүшеги, эдил ай-
башы гөрйән дөврүндәки ёрган-дүшеги
ялы харам хасаплансын. Аялың отуран
ислендик зады онуң айбашы гөрйән
дөврүндәки ялы харамдыр. 27 Бу затла-
ра галташан хер кес-де харам болар. Ол
эшиклерини ювуп, сува дүшүнсин. Ол
агшама ченли харамдыр. 28 Аялың ган
акмасы кесиленден соң, арадан еди гүн
гечсин. Диңе шондан соң, ол тәмиз бо-
лар. 29 Секизинжи гүн ол ики саны гум-
рыны я-да ики кепдерини алып, Реббиң
хузурына, Реббе йүз тутулян чадырың
агзына гетирип, олары рухана берсин.
30 Руханы оларың бирини гүнә гурбан-
лыгы, бейлекисини-де, якма гурбан-
лыгы хөкмүнде хөдүрләп, ган акмасы
зерарлы харам аялы Реббиң хузурын-
да харамлыгындан тәмизлесин.

31 Шейдип, харамлыклары зерарлы,
мукаддес чадырдан дашда болмак-
ларыны ысрайыл халкына дуйду-
рың. Маңа йүз тутулян өйи харап-
лап, оларың өзлери хем мурдарлыкда
өлмесинлер. 32-33 Эркеклик жынсын-
дан сувуклык я-да тохум акып харам
болан киши айбашы гөрйән аял, су-
вуклык акмасы болан эркек я-да аял
ве харам аяла янашан эркек хакын-
дакы кадалар шулардан ыбаратдыр“».

16-нжы бап

Гүнәден сапланма гүни

1-2 Харуның мукаддес дәл от билен
Реббиң хузурына якынлашандыклары
себәпли өлен ики оглуның өлүминден
соң, Реб Муса шейле дийди: «Доганың

Харуна айт, ол тутының аңырсы-
на – иң мукаддес отага ислән ваг-
ты гирмесин, ёгсам ол өлер. Чүнки
Мен Әхт сандыгының гапагының
үстүнде булут болуп гөрүнйәнди-
рин. 3 Харун илки билен гүнә гур-
банлыгы үчин бир өкүзчәни ве якма
гурбанлыгы үчин бир гочы гурбан-
лык бермезден өң иң мукаддес отага
гирмели дәлдир. 4 Харун иң мукаддес
отага гирмезинден өң сува дүшү-
нип, непис зыгыр матадан тикилен
мукаддес доны гейсин. Донуң аша-
гындан зыгыр матадан тикилен ич-
ки геймлери гейсин ве билине зы-
гыр матадан эдилен гушагы гуша-
нып, келлесине зыгыр матадан селле
орансын. 5 Ысрайыл халкы болса гү-
нә гурбанлыгы үчин ики эркежи ве
якма гурбанлыгы үчин бир гочы
рухана гетирип берсин. 6 Харун өзи
үчин гүнә гурбанлыгы хөкмүнде бир
өкүзчәни хөдүрләп, өзүни ве маш-
галасыны гүнәлеринден сапласын.
7 Соң ол ики эркежи алып, Реббиң
хузурына, Реббе йүз тутулян чады-
рың агзына гетирсин. 8 Онсоң Ха-
рун ики эркеч үчин бижe атсын: бир
эркеч Реббе гурбанлык хөкмүнде
хөдүрленсин, бейлекиси болса гү-
нә алып гидйән эркеч болар. 9 Ха-
рун Реббе хөдүр эдилмели эркежи
гетирип, гүнә гурбанлыгы хөкмүнде
хөдүрлесин. 10 Гүнә алып гидйән эркеч
болса халкы гүнәсинден сапламак
үчин, дирилигине Реббиң хузуры-
на гетирилип, соңра чөле ковулсын.
11 Харун өзи үчин гүнә гурбанлыгы
хөкмүнде бир өкүзчәни хөдүрләп,
өзүни ве машгаласыны гүнәлеринден
сапласын. Ол өзи үчин гүнә гурбанлы-
гы хөкмүнде бу өкүзчәниң дамагыны
чалсын. 12 Харун Реббиң хузурында-
кы гурбанлык сыпасында янян одуң
көзлеринден долдурылан күл атары ве
оврадылан якымлы ыслы түтетгиден
ики гысым алып, иң мукаддес отага
гирсин. 13 Якымлы ыслы түтетгиниң
түссеси Әхт сандыгының гапагының
үстүни бүрәр ялы, Харун якымлы ыс-
лы түтетгини Реббиң хузурында ода
атсын, ёгсам ол өлер. 14 Соңра ол өкүз-
чәниң ганындан алып, оны бармагы
билен Әхт сандыгының гапагының
үстүне ве Әхт сандыгының өңүне еди
гезек сепелесин. 15 Соңра Харун халк
үчин гүнә гурбанлыгына ниетленен
эркежиң дамагыны чалып, онуң ганы-
ны иң мукаддес отага гетирсин. Онуң
ганыны-да, өкүзчәниң ганыны эдиши
ялы, Әхт сандыгының гапагының үс-
түне ве өңүне сепелесин. 16 Ысрайыл
халкының харамлыклары ве оларың
бар этмишлери, гүнәлери зерарлы Ха-
рун иң мукаддес отагы халалласын.
Ол Реббе йүз тутулян өйи-де халал-
ласын, чүнки Реббе йүз тутулян бу
өй мурдарлыкдан долы дүшелгәниң
ортарасындадыр. 17 Харун гүнәден
сапламак үчин, иң мукаддес отага
гирип, өзүни, машгаласыны ве бү-
тин ысрайыл халкыны гүнәлеринден
саплап, дашарык чыкянча, Реббе йүз
тутулян отагда хич ким болмасын.
18 Соңра ол чыкып, Реббиң хузурын-
дакы гурбанлык сыпасыны халалла-
сын. Өкүзчәниң ве эркежиң ганындан
алып, гурбанлык сыпасының шахла-
рына чалсын. 19 Ол бармаклары билен
еди сапар гурбанлык сыпасының үс-
түне ган сепеләп, оны ысрайыл хал-
кының харамлыкларындан тәмизләп,
мукаддес этсин.

20 Харун иң мукаддес отагы, Реббе
йүз тутулян өйи ве гурбанлык сыпа-
сыны халаллапдан соң, дири эркежи

Реббиң хузурына гетирсин. [21]Он-
соң Харун эллерини дири эркежиң
башына гоюп, ысрайыл халкының
бар писликлерини, этмишлерини
ве гүнәлерини боюн алсын. Руха-
ны шейле этмек билен халкың гү-
нәсини эркеже гечирип, оны йөрите
чөле бошадып ибермек үчин белленен
адам билен чөле иберсин. [22]Эркеч
оларың әхли языкларыны гөтерип,
адам аягы секмедик бир ере әкидер.
Яңкы белленен адам эркежи боша-
дып чөле иберсин.

[23]Шондан соң Харун Реббе йүз ту-
тулян өе гирсин-де, иң мукаддес отага
гиренинде геен непис зыгыр матадан
тикилен лыбасларыны чыкарып, ола-
ры иң мукаддес отагда гойсун. [24]Ха-
рун мукаддес ерде сува дүшүнип, өзү-
ниң гүнделик геййән гейимлерини
гейсин. Соңра чыкып, өзи үчин ве
халк үчин якма гурбанлыклары-
ны хөдүрләп, өзүни хем-де халкы
гүнәлеринден сапласын. [25]Ол гүнә
гурбанлыгының ягыны гурбанлык
сыпасында яксын. [26]Гүнә алып гид-
йән эркежи чөле гойберен адам гейим-
лерини ювуп, сува дүшүненинден
соң, ол дүшелгә гирип билер. [27]Гүнә
гурбанлыгы хөкмүнде хөдүрленен
ве гүнәден сапламак үчин ганлары
иң мукаддес отага гетирилен өкүзче
билен эркежиң ләшлери дүшелгәниң
дашына чыкарылсын. Оларың дериси,
эти ве гарын-гажагы якылсын. [28]Ола-
ры якан адам гейимлерини ювуп, су-
ва дүшүненинден соң, ол дүшелгә
гирип билер.

[29]Бу сизиң үчин эбедилик дүзгүн
болсун: единжи айың[a] онунжы гүни
сиз гиже-гүндиз агыз бекләп, ишле-
мәң. Шол гүн ерли халк-да, араңызда
яшаян гелмишеклер-де ишлемесин.
[30]Чүнки шол гүн сиз гүнәлериңизден
тәмизленерсиңиз. Реб сизи әхли
гүнәлериңизден тәмизләр. [31]Ол гүн
Сабат гүни болуп, сизиң үчин долы
дынчлык гүнүдир. Шол гүн сиз гиже-
гүндиз агыз бекләң. Бу сизиң үчин
эбедилик дүзгүн болсун. [32]Атасының
ерине руханылыга белленип, багыш
эдилен руханы непис зыгыр мата-
дан тикилен мукаддес лыбасларыны
гейип, сизи гүнәлериңизден сапла-
сын. [33]Ол иң мукаддес отагы, Реббе
йүз тутулян өйи, гурбанлык сыпа-
сыны халаллап, руханылары ве бү-
тин ысрайыл халкыны гүнәлеринден
сапласын. [34]Ысрайыл халкыны әхли
гүнәлеринден йылда бир гезек сап-
ламак сизиң үчин эбедилик дүзгүн
болсун». Муса Реббиң табшырышы
ялы этди.

17-нжи бап

Ганың мукаддеслиги

[1]Реб Муса шейле дийди: [2]«Харуна,
онуң огулларына ве бүтин ысрайыл
халкына айт, Мениң олара табшы-
рыгым шейледир: [3-4]„Эгер ысрайыл-
лардан бири өкүзчәни, гузыны я-да
гечини Реббе гурбанлык хөкмүнде
хөдүрлемек үчин, йүз тутулян ча-
дырының агзына гетирмән, онуң
өзи гурбанлык малының дамагыны
дүшелгәниң ичинде я-да дашында
чалса, ол кануны бозандыр. Чүнки ол
гурбанлык малының ганыны харам
ере дөкди ве шонуң үчин-де ол халк-

[a] **16:29** Еврейлериң сененамасы боюнча единжи ай такмынан сентябрь айына габат гелйәр.

дан четлешдирилсин. 5 Бу табшырык
ысрайыл халкының ачык мейданда
гурбанлыклар бермегини тогтадар.
Бу ысрайыл халкының өз гурбан-
лыкларыны Реббе йүз тутулян ча-
дырың агзындакы рухана гетирип
бермеги үчиндир. Руханы ол гур-
банлыклары Реббе саламатлык гур-
банлыклары хөкмүнде хөдүр эдер.
6 Руханы ганы Реббе йүз тутулян ча-
дырың агзындакы Реббиң гурбан-
лык сыпасына серпсин ве ягы Реббе
якымлы ыс чыкармак үчин яксын.
7 Ысрайыл халкы мундан бейләк Реббе
икилик эдип, гурбанлыкларыны бут
эркечлерине хөдүр этмесинлер. Бу
олара несилден-несле эбедилик дүз-
гүн болсун“. 8-9 Мундан башга-да ола-
ра шуны табшыр: „Ысрайыл хал-
кындан я-да оларың арасында яшаян
гелмишеклерден бири якма гурбан-
лык я-да ислендик башга гурбанлык
берип, оны Реббе хөдүр этмек үчин,
Реббе йүз тутулян чадырың агзы-
на гетирмесе, ол адам өз халкындан
четлешдирилсин. 10 Эгер ысрайыл хал-
кындан я-да оларың арасында яшаян
гелмишеклерден бири ган ийсе, Мен
ондан йүз өврерин ве оны өз халкын-
дан четлешдирерин. 11 Чүнки хер бир
җандарың җаны онуң ганындадыр.
Шоңа гөрә-де, Мен ганы сизе гур-
банлык сыпасында җанларыңызы
гүнәлериңизден сапламагыңыз үчин
бердим, чүнки сизи гүнәлериңизден
саплаян гандыр. 12 Шонуң үчин Мен
ысрайыл халкына шейле дийдим:
'Сизиң хич бириңиз я-да араңызда
яшаян гелмишеклерден хич бири ган
иймесин'. 13 Ысрайыл халкындан я-да
араңызда яшаян гелмишеклерден би-
ри ийилйән хайваны я-да гушы авла-
са, ол онуң ганыны акдырып, үстүни
топрак билен гөмсүн. 14 Чүнки хер
бир җандарың җаны ганындадыр.
Шонуң үчин Мен ысрайыл халкы-
на шейле дийдим: 'Хич бир җанда-
рың ганыны агзыңыза алмаң, чүнки
хер бир җандарың җаны онуң ганын-
дадыр'. Оны иен Мениң халкымдан
четлешдирилсин. 15 Харам өлен я-да
йыртыҗыларың парчалан хайваны-
ның этини иен киши өзүниң ерли
халкдан я-да гелмишекдигине га-
рамаздан, гейимлерини ювсун, сува
дүшүнсин. Ол агшама ченли харам-
дыр ве соңра тәмиз болар. 16 Эгер ол
гейимлерини ювмаса я-да сува дүш-
месе, онда ол өз җезасыны чекмели“».

18-нҗи бап

Гадаган эдилйән җынс гатнашыклары

1 Реб Муса шейле дийди: 2 «Ысра-
йыл халкына шейле дий: „Худайы-
ңыз Реб Мендирин. 3 Сиз яшан ери-
ңиз болан Мүсүр юрдуның ве сизи
инди алып барян юрдум болан Кен-
ганың адатларына эермәң. 4 Сиз Ме-
ниң хөкүмлериме, парзларыма эерип,
олары берҗай эдиң. Худайыңыз Реб
Мендирин. 5 Мениң парзларымы,
хөкүмлерими берҗай эдиң. Олары
берҗай эден аман галар. Мен Ребдирин.

6 Хич бириңиз өз мәхрем гарында-
шыңыз билен җынс гатнашыгыны эт-
мәң. Мен Ребдирин. 7 Өз эҗең билен
җынс гатнашыгыны эдип, какаңы
намыса гойма. Ол сениң эҗеңдир,
сен онуң билен җынс гатнашыгыны
этмели дәлсиң. 8 Какаңың бейлеки
аяллары билен-де җынс гатнашыгы-
ны эдип, какаңы намыса гойма. 9 Исле
бир өйде, исле башга ерде доглан бол-
сун – пархы ёк, өз аял доганың билен

я-да каканың я-да эҗеңиң гызы билен
җынс гатнашыгыны этме. [10]Өз оглуң-
дан болан гыз агтыгың я-да өз гызың-
дан болан гыз агтыгың билен җынс
гатнашыгыны этме, чүнки сен ола-
ры биабрай этмек билен, өзүңи-де би-
абрай эдйәрсиң. [11]Өвей энеңден бо-
лан өвей аял доганың билен җынс
гатнашыгыны этме, чүнки ол сениң
какаңдан өнен аял доганыңдыр. [12]Өз
эҗекең билен җынс гатнашыгыны
этме, ол сениң какаңың аял доганы-
дыр. [13]Дайзаң билен җынс гатнашы-
гыны этме, чүнки ол сениң эҗеңиң
аял доганыдыр. [14]Өз гелнеҗеңе го-
лайлашып, онуң билен җынс гатна-
шыгыны этме, ол сениң гелнеҗеңдир.
[15]Өз гелниң билен җынс гатнашыгы-
ны этме, ол сениң оглуңың аялыдыр.
[16]Өз доганың аялы билен җынс гатна-
шыгыны этме, сен өз доганыңы намы-
са гоярсың. [17]Бир аялың хем өзи, хем
гызы билен җынс гатнашыгыны этме;
бир аялың хем өзи хем гыз агтыгы
билен җынс гатнашыгыны этме. Олар
сениң мәхрем гарындашларыңдыр, бу
азгынлыкдыр. [18]Аялың дирикә, онуң
уясыны оңа гүни эдип алма ве онуң
билен җынс гатнашыгыны этме. [19]Ай-
башы гөрйән аял билен җынс гатна-
шыгыны этме. [20]Ёлдашың аялы билен
җынс гатнашыгыны эдип, өзүңи ха-
рам этме. [21]Өз перзентлериңден хич
бирини Молек буты үчин гурбанлык
этме. Чүнки шейле этмек билен сен
өз Худайың адына ыснат гетирерсиң.
Мен Ребдирин. [22]Аял билен җынс
гатнашыгыны эдишиң ялы, эркек
билен җынс гатнашыгыны этме, бу
нежисликдир. [23]Хич бир эркек я-да
аял хайван билен җынс гатнашыгы-
ны эдип, өзүни харам этмесин, бу аз-
гынлыкдыр.

[24]Шу нежисликлериң хич би-
ри билен гүнә этмәң, чүнки сизиң
өңүңизден ковян миллетлерим шу
пис ишлери зерарлы харам болду-
лар. [25]Шейдип, юрт харама чыкды.
Мен юрды этмишлери үчин җеза-
ландырдым. Юрт өз илатындан йүз
дөндерди. [26]Эмма сиз Мениң парз-
ларымы, хөкүмлерими берҗай эдип,
бу нежис ишлери этмәң. Ерли халк-
да, араңызда яшаян гелмишеклер-
де шейле пис ишлери этмесинлер.
[27]Чүнки сизден өң бу юртда яшан
илат бу нежисликлериң барыны этди
ве юрт харама чыкды. [28]Эгер сизем
юрды харама чыкарсаңыз, озалкы
миллетден йүз дөндериши ялы, юрт
сизден-де йүз дөндерер. [29]Кимде-ким
бу нежисликлерден бирини этсе, ол өз
халкындан четлешдирилсин. [30]Сизден
өңкүлериң эден нежисликлерини гай-
таламазлыгыңыз үчин, өзүңизи шу
затлар зерарлы харам этмезлигиңиз
үчин, Мениң буйругымы берҗай эдиң.
Худайыңыз Реб Мендирин“».

19-нҗы бап

Мукаддеслик ве адалатлылык

[1]Реб Муса шейле дийди:
[2]«Бүтин ысрайыл халкына шейле
дий: „Мукаддес болуң, чүнки Мен, си-
зиң Худайыңыз Реб, мукаддесдирин.
[3]Хер бириңиз өз эне-атаңызы сылаң,
Сабат гүнүмиң канунларыны ерине
етириң. Худайыңыз Реб Мендирин.
[4]Гуйма бутлары ве башга хили бут-
лары ясап, олара сежде этмәң. Худа-
йыңыз Реб Мендирин.

[5]Реббе саламатлык гурбанлыгыны
хөдүр эдениңизде, гурбанлыгыңызың
кабул болары ялы, оны када лайык-
лыкда бериң. [6]Гурбанлык малының

эти хөдүр эдилен гүни я-да эртеси
ийилсин. Үчүнҗи гүне галан эт ода
якылсын. 7Эгер эт үчүнҗи гүн ийилсе,
ол харамдыр ве сизиң гурбанлыгы-
ңыз кабул болмаз. 8Ол гурбанлык-
дан иен өз җезасыны чекер, чүнки
ол Реббе багыш эдилен зады харлан-
дыр. Шол себәпли бу адам өз халкы-
ның арасындан ковлуп чыкарылсын.

9Ериңизиң хасылыны йыгнаныңыз-
да, атызларыңызың гыра четиндәки-
лерини ормаң, хасылыңызың хоша-
сыны чөплемәң. 10Үзүм багларыңы-
зың мивелериниң барыны йыгмаң,
ере гачан үзүмлери йыгнаман, ола-
ры гарып-гасара, гелмишеклере гоюң.
Худайыңыз Реб Мендирин.

11Огрулык, хилегәрлик этмәң, бир-
бириңизи алдамаң. 12Галп зат бабат-
да Мениң адымдан ант ичип, Ху-
дайыңызың адына ыснат гетирмәң.
Мен Ребдирин. 13Ёлдашыңың хакы-
ны ийме, оны талама. Гүнлүкчиниң
зәхмет хакыны бир гүнем саклама.
14Кере сөгме, көрүң өңүнде бүдрәр
ялы зат гойма. Худайыңдан горк. Мен
Ребдирин. 15Хөкүм чыкаранда ада-
латсызлык этме. Гарыбың тарапыны
тутуп я-да байдан хедер эдип, ада-
латсызлык этме, илдешиңе хемише
адалатлы хөкүм чыкар. 16Өз халкы-
ның арасында ялан геп гездирме,
адалатсыз хөкүм зерарлы илдешиңе
ховп абанян болса, шаят онуң ар-
касында дурсун[a]. Мен Ребдирин.
17Йүрегиңде илдешиңи йигренме,
гүнәсини онуң йүзүне айт, ёгсам
сенем гүнәкәр боларсың. 18Өз хал-
кыңдан өч алма, оларың хич бири
бабатда ичиңде китүв саклама. Гай-
там, якыныңы өзүңи сөйшүң ялы
сөй. Мен Ребдирин.

19Сиз Мениң парзларымы берҗай
эдиң. Мал-гараларыңы башга гөр-
нүшдәки маллар билен чакнышдыр-
ма. Экин мейданында ики хили то-
хумы биле экме ве ики хили матадан
тикилен эшик гейме.

20Эгер бир адам башга бирине адаг-
ланан, ызына сатын алынмадык я-да
азат эдилмедик гырнак билен ятса, он-
да оларың икисине-де җеза берилсин,
йөне өлдүрилмесин. Чүнки бу гыр-
нак азат эдилен дәлдир. 21Ол адам
өзи үчин Реббе йүз тутулян чады-
рың агзына Реббе язык гурбанлыгы
хөкмүнде бир гоч гетирсин. 22Онсоң
руханы Реббиң хузурында бу язык
гурбанлыгының гочы билен, оны эден
гүнәсинден сапласын ве Худай гүнә-
линиң эден гүнәсини гечер.

23Сиз Кенган юрдуна гелип, ий-
мит үчин хер хили мивели агачла-
ры отурданыңызда, илкинҗи үч йы-
лың мивелеринден иймеклик гадаган
эдилсин, олары иймәң. 24Дөрдүнҗи
йыл болса хемме мивелер алкыш
хөкмүнде Реббе багыш эдилсин. 25Бә-
шинҗи йыл велин, сиз мивели агач-
ларың мивесинден ийип билерсиңиз,
олар сизе бол миве берер. Худайыңыз
Реб Мендирин.

26Хич бир эти ганы билен иймәң.
Сиз пал атмаң, җадыгөйлик этмәң.
27Сачыңызың гыраларыны гыркып,
сакгалыңызы тимарламаң. 28Мерхум
үчин бедениңизе тыг чекмәң, өзүңи-
зи тагмаламаң. Мен Ребдирин. 29Гыз-
ларыңызы лолучылыга сатып, ола-
ры биабрай этмәң. Эгер сиз шейле

---

[a] **19:16** ***Адалатсыз хөкүм зерарлы… дурсун*** – я-да *илдешиң җанына каст этсе, бипарх гарама.*

этсеңиз, юрт зынахорлыга берлип,
ол азгынлыкдан долар. 30 Сабат гү-
нүмиң канунларыны ерине етирип,
мукаддес өйүме хормат гоюң. Мен
Ребдирин. 31 Җадыгөйлере ве палчы-
лара йүз тутмаң. Олардан маслахат
сорап, өзүңизи харам этмәң. Худайы-
ңыз Реб Мендирин. 32 Улы яшулының
өңүнде дик дуруң, гаррыны сылаң,
Худайыңыздан горкуң. Мен Ребдирин.

33 Юрдуңызда өз араңызда яшаян
гелмишеклере сүтем этмәң. 34 Ара-
ңызда яшаян гелмишеклер сизиң үчин
илдешиңиз ялы болсун. Олары өзүңи-
зи сөйшүңиз ялы сөйүң, чүнки сизем
Мүсүр илинде гелмишек болупдыңыз.
Худайыңыз Реб Мендирин.

35 Сиз узынлык өлчәниңизде,
чекимде я-да санагда хич кими ал-
дамаң. 36 Сиз хак терезилери, хак өлчег
дашларыны, хак өлчеглери уланың.
Сизи Мүсүр юрдундан чыкаран Ху-
дайыңыз Реб Мендирин. 37 Сиз Мениң
әхли парзларымы, әхли хөкүмлерими
саклап, олары берҗай эдиң. Мен
Ребдирин“».

20-нҗи бап

Реббиң канунларына боюн эгмедиклер үчин җезалар

1 Реб Муса шейле дийди: 2 «Ысра-
йыл халкына айт: „Ысрайыл хал-
кындан я-да оларың арасында яшаян
гелмишеклерден кимдир бири өз
перзентлеринден бирини, Молек бу-
та багыш этсе, ол адам өлдүрилсин.
Юрдуң халкы оны дашлап өлдүрсин.
3 Мен хем ол адамдан йүз өврерин ве
оны өз халкым хөкмүнде гөрмерин.
Чүнки ол халк Мениң мукаддес өйү-
ми харама чыкарып, Мениң мукаддес
адыма ыснат гетирип, өз перзендини
Молеге багыш этди. 4-5 Эгер юрдуң
халкы перзендини Молеге берйән
адамы гөрмезлиге салып өлдүрмесе,
Мениң Өзүм ол адамдан ве онуң
машгаласындан йүз өврерин. Оны
Молегиң ызына эерип, зынахорлы-
га йүз уранларың бары билен биле
Өз халкымдан четлешдирерин.
6 Эгер кимде-ким бивепалык эдип,
җадыгөйлериң ве палчыларың ызы-
на эерсе, Мен ондан йүз өврерин ве
оны Өз халкымдан четлешдирерин.
7 Шонуң үчин сиз иниңизи тәмизләп,
мукаддес болуң, чүнки Худайыңыз
Реб Мендирин. 8 Мениң парзлары-
мы саклап, олары берҗай эдиң. Си-
зи мукаддес эдйән Реб Мендирин.
9 Какасыны я-да эҗесини нәлетлән
адам өлдүрилсин. Өз какасыны ве
эҗесини нәлетләндиги үчин, онуң
ганы өз бойнунадыр.

10 Эгер бир адам башга бир адамың
аялы билен җынс гатнашыгыны этсе,
ол азгын эркек-де, аял-да өлдүрилсин.
11 Ким какасының аялы билен җынс
гатнашыгыны этсе, ол өз какасыны
намыса гойяндыр. Оларың икиси-
де өлдүрилсин. Оларың ганлары өз
боюнларынадыр. 12 Бир эркек өз гелни
билен җынс гатнашыгыны этсе, ола-
рың икиси-де өлдүрилсин, чүнки бу-
лар азгынлык этдилер. Оларың ган-
лары өз боюнларынадыр. 13 Бир эркек
аял билен җынс гатнашыгыны эди-
ши ялы, эркек билен җынс гатнашы-
гыны этсе, оларың икиси-де неҗис
иш эдендиклери үчин өлдүрилсин.
Оларың ганлары өз боюнларынадыр.
14 Эгер бир эркек бир аяла хем-де онуң
эҗесине-де өйленсе, бу азгынлык-
дыр. Араңызда азгынлык болмаз
ялы, ол адам аялы ве онуң эҗеси
билен биле ода якылсын. 15 Эгер бир

эркек бир хайван билен җынс гатна-
шыгыны этсе, ол адам-да, хайван-
да өлдүрилсин. 16 Эгер бир аял бир
хайван билен җынс гатнашыгыны
этсе, ол аял-да, хайван-да өлдүрил-
син. Олар өлдүрилсин, оларың ган-
лары өз боюнларынадыр. 17 Эгер бир
адам өз гыз доганына, какасының
я эҗесиниң гызына өйленсе, олар
көпчүлигиң өңүнде масгараланып,
өз халкының арасындан чыкарыл-
сын. Ол адам өз гыз доганы билен
җынс гатнашыгыны эденлиги үчин
җезаландырылмалыдыр. 18 Эгер бир
адам айбашы гөрйән аял билен җынс
гатнашыгыны этсе, оларың икиси-де
өз халкындан четлешдирилсин, чүн-
ки олар тәмизлик барадакы кадала-
ры боздулар. 19 Өз дайзаң я-да эҗекең
билен җынс гатнашыгыны этме, чүн-
ки бейле этмек билен сен өзүңи на-
мыса гойянсың. Оларың икисине-
де җеза берилмелидир. 20 Гелнеҗеси
билен җынс гатнашыгыны эден адам
агасыны намыса гойяндыр. Булар
өз җезаларыны чекип, дүнйәден
перзентсиз өтерлер. 21 Кимде-ким
өз гелнеҗесине өйленсе, бу харам-
лыкдыр. Ол өз доганыны намыса
гойяндыр, олар перзентсиз өтерлер.

22 Месген тутмагыңыз үчин
алып барян юрдумың сизден йүз
дөндермези ялы, сиз Мениң парзла-
рымы ве хөкүмлерими саклап, олары
берҗай эдиң. 23 Өңүңизден ковуп чы-
карян миллетиң адатларына эермәң,
чүнки шейле ишлер эдендиклери
үчин Мен олары йигрендим. 24 Эм-
ма Мен сизе шейле дийдим: 'Ола-
рың юрдуны сиз мирас аларсыңыз,
Мен сүйт ве бал акян, мес топраклы
юрды сизе мүлк эдип берерин'. Сизи
бейлеки миллетлерден сайлап алан
Худайыңыз Реб Мендирин. 25 Шо-
нуң үчин хем сиз халал хайваны ха-
рам хайвандан, халал гушы хем ха-
рам гушдан сайгарың. Сизиң үчин
харам дийип айрыбашгалан хай-
ванларым, гушларым я-да гурыер
сүйренижилери билен өзүңизи харам
этмәң. 26 Мениң үчин мукаддес болуң,
чүнки Мен – Реб мукаддесдирин ве
Мен сизи бейлеки халклардан Өзү-
миңки болмагыңыз үчин сайлап ал-
дым. 27 Җадыгөй, палчы болан эркегу-
аял дашланып өлдүрилсин. Оларың
ганы өз боюнларынадыр“».

21-нҗи бап

Руханылар мукаддес болмалыдыр

1 Реб Муса шейле дийди: «Руха-
нылар, ягны Харун огуллары билен
геплешип, олара шейле дий: „Ола-
рың хич бири өз гарындашларындан
болан мерхума галташып, өзлерини
харам этмесин. 2-3 Диңе мәхрем га-
рындашы, ягны эҗеси, какасы, оглы,
гызы, доганы, шонуң ялы-да, дурму-
ша чыкмадык уясы өлен ягдайында
ол мерхума галташып, өзүни харам
эдип билер. 4 Эмма руханы аялының
гарындашларындан болан мерхум
үчин өзүни харам эдип, өз адына ыс-
нат гетирмесин. 5 Яс тутянлыгының
аламаты хөкмүнде, руханылар сач-
ларыны ве сакгалларыны гыркып
тимарламасынлар, беденлерине тыг
чекмесинлер. 6 Руханылар өзлерини
Худая багыш этсинлер ве Худайың
адына ыснат гетирмесинлер. Чүнки
Реббе от үсти билен берилйән иймит
садакасыны хөдүрлейән шолардыр.
Руханылар мукаддес болмалыдыр-
лар. 7 Олар лола, азгын аяла, әринден
айрылан аяла өйленмесинлер. Чүнки

руханылар Худая багыш эдилендир.
[8]Сиз руханылары мукаддес сайың,
чүнки Худайыңыза иймит садака-
сыны олар хөдүрлейәрлер. Халк
хем олары мукаддес сайсын, себәби
сизи мукаддес эдйән Мен – Реб
мукаддесдирин. [9]Эгер руханының
гызы лолучылыга баш уруп, өзү-
ни биабрай этсе, ол атасының ады-
на хем ыснат гетирйәр. Бейле гыз
ода якылсын. [10]Башына месх ягы
гуйлуп, руханылык лыбасларыны
геймек үчин белленен баш руханы
яс тутяндыгыны гөркезмек үчин, са-
чыны яйып, лыбасларыны йыртма-
сын. [11]Ол хич бир өлә якынлашып,
хатда өз какасы я эҗеси үчин хем
өзүни харам этмесин. [12]Баш руханы
мукаддес өйден даша чыкып, өз Худа-
йының мукаддес өйүни харламасын,
чүнки ол Худайының месх ягы гуй-
луп мукаддес эдилди. Мен Ребдирин.
[13]Ол бой гыза өйленсин. [14-15]Баш ру-
ханы дула, әринден айрылана, аза-
на я-да лолы аяла өйленмесин. Ол
халкының арасында өз перзендиниң
адына ыснат гетирмез ялы, диңе өз
тиресинден болан гыза өйленсин.
Чүнки Мен-Реб оны мукаддес эд-
йәндирин“». [16]Реб Муса шейле дий-
ди: [17]«Харун билен геплешип, оңа
шейле дий: „Сениң тохум-тиҗиңиң
гелҗекки несиллериңден-де ног-
санлы адам Реббе багыш эдилен
иймит садакасыны хөдүр этмесин.
[18-20]Шикесли болан көр я-да агсак,
йүзи эрбет шикесли я-да догабит-
ди майып адам, аягы я-да эли дөвүк,
күйки я-да игли, гөзи шикесли я-да
гиҗилевүк кеселли, демревли болан
я-да эркеклиги болмадык адам гур-
банлык сыпасына якынлашмасын.
[21]Харуның неслинден болан ногсанлы
руханы Реббе от үсти билен берилйән
садакалары хөдүрлемесин; ногсанлы-
дыгы зерарлы ол Худая иймит садака-
сыны хөдүрлеҗек болуп, гурбанлык
сыпасына асла якынлашмасын. [22]Ног-
санлы руханы Худая хөдүр эдилен
иймитден, мукаддес ве иң мукаддес
иймитден ийип билер. [23]Эмма ол ту-
тының янына я-да гурбанлык сыпа-
сына голайлашмасын. Чүнки ол ног-
санлыдыр. Ол бу мукаддес затлара
якынлашып, олары харламасын. Ру-
ханылары мукаддес эдйән сизиң Ху-
дайыңыз Реб Мендирин“». [24]Ине, Му-
саның Харуна, онуң огулларына ве
бүтин ысрайыл халкына айдан зат-
лары шулардан ыбаратдыр.

22-нҗи бап

Садакаларың мукаддеслиги

[1]Реб Муса шейле дийди: [2]«Харуна
ве онуң огулларына айт: „Харун ве
онуң огуллары ысрайыл халкының
Маңа багыш эден мукаддес садака-
ларына сересаплы чемелешсинлер.
Олар Мениң мукаддес адыма ыснат
гетирмесинлер. Мен Ребдирин“. [3]Ола-
ра шейле дий: „Эгер сизиң гелҗекки
несиллериңизден, тохум-тиҗиңизден
бири, ысрайыл халкының Маңа ба-
гыш эден мукаддес садакаларына ха-
рамлыкда якынлашса, ол Мениң ху-
зурымдан ёк эдилсин. Худайыңыз Реб
Мендирин. [4-6]Харун неслинден болан
ёканчлы дери кесели я-да сувуклык
акмасы болан эркек тәмизленйәнчә,
мукаддес садакалардан иймели
дәлдир. Җеседе дегип, харам болан
ислендик зада галташан я-да тохум
акан эркеге я-да ынсаны харам эдйән
гурыер сүйрениҗилериниң бирине
я-да харамлыгы нәмедигиниң пархы

болмадык ынсаны харам эдйән шу
агзалан затлардан бирине галташан
руханы агшама ченли харамдыр. Ол
сува дүшүнмезден, мукаддес сада-
калардан иймесин. 7Гүн яшан чагы
руханы тәмиз болар, диңе шондан
соң ол мукаддес садакалардан ийип
билер, чүнки бу садака руханылар
машгаласына дегишлидир. 8Руха-
ны харам өлен я-да йыртыҗыларың
парчалан хайванының этинден ийип,
өзүни харам этмесин. Худайыңыз Реб
Мендирин. 9Руханылар Мениң буй-
рукларымы берҗай этсинлер, ёгсам
олар мукаддес чадыры харландык-
лары үчин, өз җезаларыны чекип
өлерлер. Олары мукаддес эдйән Ху-
дайыңыз Реб Мендирин.

10Руханы машгаласындан болма-
дык адам мукаддес садакалардан
иймели дәлдир. Руханыңкыда вагт-
лайын яшаян гелмишек я-да гүнлүк-
чи мукаддес садакалардан иймесин.
11Эмма руханының сатын алан гулы ве
онуң өйүнде догланлар онуң сачагын-
дан ийип билер. 12Эгер руханының
гызы руханы машгаласындан болма-
дык бирине дурмуша чыкса, ол хөдүр
эдилен мукаддес садакалардан иймели
дәлдир. 13Эмма руханының гызы ай-
рылышып я дул галып, чагасы бол-
ман, яшлыгындакы ялы атасы өйүне
доланып гелсе, ол какасының сача-
гындан ийип билер, йөне башга бир
гелмишек ондан иймесин. 14Эгер бир
адам төтәнликден мукаддес садакадан
ийсе, онда ол онуң бахасының бәшден
бирини үстүне гошуп, мукаддес са-
даканы рухана берсин. 15-16Руханы-
лар ысрайыл халкының Реббе хөдүр
эден мукаддес садакаларыны халкың
иймегине ёл берип, өзлерине дегишли
мукаддес садакалары харламасынлар.
Бу халкы языклы эдип, башларына җе-
за гетирдйәндир. Чүнки ол садакала-
ры мукаддес эдйән Худайыңыз Реб
Мендирин“».

17Реб Муса шейле дийди: 18-19«Ха-
руна, онуң огулларына ве бүтин ыс-
райыл халкына айт: „Ысрайыллармы
я-да Ысрайылда яшаян гелмишек –
пархы ёк, ким Реббе якма гурбан-
лык хөкмүнде хөдүрленйән, өз айды-
лан я-да мейлетин садакасыны хөдүр
этсе, сизиң гурбанлыгыңызың ка-
бул болары ялы, гара малмы, гоюн-
гечи – пархы ёк, ол шикессиз эркек
мал болсун. 20Шикесли малы гур-
банлык бермәң, чүнки ол кабул бол-
маз. 21Эгер кимде-ким айдылан я-да
мейлетин садака хөкмүнде гара мал-
лардан я-да доварлардан Реббе сала-
матлык гурбанлыгыны бермекчи бол-
са, онуң кабул болары ялы, ол гурат,
шикессиз мал болсун. 22Көр, шикес
етен я-да майып, баш кеселли, готур
я-да демревли малы Реббе хөдүр эт-
мәң, шейле маллары Реббе от үсти
билен берилйән садака хөкмүнде гур-
банлык сыпасының үстүне гоймаң.
23Гөвресинде артыклыгы я кемиси
болан өкүзчәни я гузыны мейлетин
садака хөкмүнде хөдүрләп билерси-
ңиз, йөне ол айдылан садаканың ери-
не кабул болмаз. 24Эркеклик тохум-
лыгы енҗилен, сындырылан, ёлнан
я-да кесилен малы Реббе хөдүр эт-
мәң, юрдуңызда бейле иш эдилмесин.
25Шейле хайванлары Реббе иймит са-
дакасы хөкмүнде хөдүр этмек үчин,
гелмишегиң элинден алмаң, чүнки
олар майып-мүжрүп, шикесли болан-
дыклары үчин, Реббе иймит садака-
сы хөкмүнде кабул болмаз“».

26Реб Муса шейле дийди: 27«Гөле,
гузы я-да овлак догландан соң, ол

еди гүнләп энесиниң янында бол-
сун. Секизинҗи гүнден башлап,
ол Реббе от үсти билен берилйән
гурбанлык хөкмүнде кабул эдилер.
28 Йөне сыгрың ве онуң гөлесиниң,
гойнуң ве онуң гузусының, ягны
малың ве онуң чагасының дамагы-
ны бир гүнде чалмаң. 29 Эгер Реббе
шүкүр садакасыны хөдүр этсеңиз,
оны кабул болар ялы эдип бериң.
30 Садака шол гүнүң өзүнде ийил-
син, ондан эртире хич зат галды-
рылмасын. Мен Ребдирин.

31 Сиз Мениң буйрукларымы саклап,
олары берҗай эдиң. Мен Ребдирин.
32 Мениң ысрайыл халкының арасын-
да мукаддес хасапланарым ялы, сиз
Мениң адыма ыснат гетирмәң. Сизи
мукаддес эдйән Худайыңыз Реб Мен-
дирин. 33 Сизиң Худайыңыз болмак
үчин, сизи Мүсүр юрдундан чыкарып
гетирен Мендирин. Мен Ребдирин».

23-нҗи бап

1 Реб Муса шейле дийди: 2 «Ысрайыл
халкына айт: „Реббиң дини байрам-
лары, ягны сиз тарапындан мукаддес
йыгнанышыклар хөкмүнде ыглан
эдилмели Мениң байрамларым, ине,
шулардыр.

Сабат гүни, Песах байрамы, Петир байрамы

(Чөлде 28:16-25)

3 Алты гүнләп ишләң, единҗи
гүн Сабатдыр, ол долы дынчлык
ве мукаддес йыгнанышык гүнү-
дир. Шол гүн сиз хич хили иш эт-
мәң. Нириде яшаяндыгыңыза га-
рамаздан, шол Сабат гүни Реббе
дегишлидир. 4 Ине, Реббиң шу
байрамларыны сиз кесгитленен вагт-
ларында беллемелисиңиз. 5 Биринҗи
айың он дөрдүне Гүн яшандан соң,
Реббе Песах гурбанлыгы хөдүр эдил-
син. 6 Шу айың он бәши Реббиң Петир
байрамыдыр. Сиз еди гүнләп петир
иймелисиңиз. 7 Шу гүнлериң илкин-
җи гүни сиз халкы мукаддес йыг-
нанышыга чагырың. Шол гүн сиз
ишлемәң. 8 Еди гүнләп Реббе от үсти
билен берилйән садака пайларыңы-
зы хөдүрләп, единҗи гүни сиз хал-
кы мукаддес йыгнанышыга чагырың.
Шол гүн сиз ишлемәң“».

Илкинҗи мивелерден берилмели садака

9 Реб Муса шейле дийди: 10 «Ыс-
райыл халкына айт: „Сизе берҗек
юрдума барып, онуң хасылыны йыг-
нан махалыңыз, илкинҗи хасыл дес-
селерини рухана гетирип бериң. 11 Ол
сизиң үчин кабул болсун дийип, дес-
сәни Реббе садака хөкмүнде ёкары
галдырсын. Руханы оны Сабат гү-
нүниң эртеси хөдүр этсин. 12 Дессә-
ни садака хөкмүнде ёкары галдыран
гүнүңиз, сиз Реббе якма гурбанлык
хөкмүнде шикессиз токлыны хөдүр-
ләң. 13 Онуң билен бирликде зейтун
ягына гарылан ондан ики батман мөч-
бериндәки сайлама бугдай уныны гал-
ла садакасы хөкмүнде бериң. Реббе
от үсти билен берилйән бу галла са-
даканың ысы Оңа якымлыдыр. Хө-
дүр эдилен ичги хөкмүнде бир күйзе[a]
шерап бериң. 14 Худайыңыза бу са-
даканы хөдүр эдйән гүнүңизе чен-
ли чөрек, говрулан бугдай я-да тәзе
бугдай дәнесини иймәң. Бу сизиң
нириде яшаяндыгыңыза гарамаздан,

[a] **23:13** ***Бир күйзе*** – еврейче *хиниң дөртден бири*. Бу такм. 1 литре деңдир.

бүтин несиллериңиз үчин эбедилик
дүзгүн болсун.

Галла байрамы

15 Сабат гүнүниң эртеси сиз Реббе
гөтерме садакасы хөкмүнде хөдүр
эден дессәңизи гетирен гүнүңизден
санап, долы еди хепдәни гечириң.
16 Единҗи Сабадың эртеси, эллин-
җи гүн Реббе тәзе галла садакасыны
хөдүрләң. 17 Сиз яшаян ерлериңизден
ики чөреги Реббе гөтерме садака-
сы хөкмүнде хөдүр эдиң. Оларың
хер бири ондан ики батмана барабар
сайлама бугдай унуна югрулып, ил-
кинҗи миве хөкмүнде хамырмаялы
биширилен болсун. 18 Чөрек билен
бирликде шикессиз токлулардан
едисини, бир өкүзчәни ве ики гочы
хөдүр эдиң. Булар Реббе якма гур-
банлык болсун. Олар Реббе от үсти
билен берилйән галла садакасы ве
хөдүр эдилен ичги билен бирликде
Реббе хөдүр эдилсин. Онуң ысы Реббе
якымлыдыр. 19 Шейле хем сиз гүнә
гурбанлыгы үчин бир эркеҗи ве са-
ламатлык гурбанлыгы үчин ики са-
ны гочы хөдүрләң. 20 Руханы булары
ики гузы ве илкинҗи хасыл чөреги
билен бирликде Реббе гөтерме са-
дакасы хөкмүнде ёкары галдырсын.
Булар Реббе багыш эдилип, руханы-
ныңкы болмалыдыр. 21 Шол гүн сиз
халкы мукаддес йыгнанышыга чагы-
рың. Шол гүн сиз ишлемәң. Бу нireде
яшаяндыгыңыза гарамаздан, сизиң
бүтин несиллериңиз үчин эбедилик
дүзгүн болсун. 22 Ериңизиң хасылы-
ны йыгнаныңызда, атызларыңызың
гыра четлериндәкилери орманң, хасы-
лыңызың хошасыны чөплемәң. Ола-
ры гарып-гасара ве гелмишеге гоюң.
Худайыңыз Реб Мендирин“».

Сурнай байрамы

23 Реб Муса шейле дийди: 24 «Ысра-
йыл халкына айт: „Единҗи айың би-
ринҗи гүни сизиң үчин долы дынч-
лык гүнүдир. Шол гүн сурнайлар чал-
нып ятланян мукаддес йыгнанышык
гүнүдир. 25 Шол гүн сиз ишлемәң. Сиз
Реббе от үсти билен берилйән гур-
банлыгы хөдүрләң“».

Гүнәден сапланма гүни

26 Реб Муса шейле дийди: 27 «Единҗи
айың онунҗы гүни гүнәден саплан-
ма гүнүдир. Шол гүн сизиң үчин
мукаддес йыгнанышык гүни бол-
сун. Сиз гиҗе-гүндиз агыз бекләп,
Реббе от үсти билен берилйән гур-
банлыгы хөдүрләң. 28 Шол гүн сиз хич
ишлемәң, чүнки бу сизиң Худайыңыз
Реббиң хузурында гүнәлериңизден
сапланмагыңыз үчин, гүнәден сап-
ланма гүнүдир. 29 Кимде-ким шол
гүн гиҗе-гүндиз агыз беклемесе,
ол өз халкының арасындан ков-
луп чыкарылсын. 30 Шол гүн хай-
сыдыр бир иш эден адамы, Мен өл-
дүрерин. 31 Сиз шол гүн ишлемәң,
бу сизиң бүтин несиллериңиз үчин
нireде яшаяндыкларына гарамаздан,
эбедилик дүзгүн болсун. 32 Ол гүн си-
зиң үчин Сабат, долы дынчлык гүнү-
дир. Сиз агыз беклән. Айың докузы
гүнүниң агшамындан эртеси агша-
ма ченли Сабат гүнүниң канунлары-
ны ерине етириң».

Чатма байрамы

33 Реб Муса шейле дийди: 34 «Ыс-
райыл халкына айт: „Шу единҗи
айың он бәшинден башлап, еди гү-
нүң довамында Реббиң хорматына
Чатма байрамы гечирилсин. 35 Онуң

биринҗи гүни сиз халкы мукаддес
йыгнанышыга чагырың. Шол гүн сиз
ишлемәң. [36]Еди гүнләп, Реббе от үс-
ти билен берилйән гурбанлык пайла-
рыны хөдүрләң. Секизинҗи гүн хал-
кы мукаддес йыгнанышыга чагырың.
Реббе от үсти билен берилйән гур-
банлык пайларыны хөдүрләң. Шол
гүн сиз халкы мукаддес йыгнаны-
шыга чагырың ве ишлемәң.

[37]Мукаддес йыгнанышыкларда
Реббиң беллемеги буйран байрам-
лары шулардыр: Реббе от үсти билен
берилйән садака пайлары: якма гур-
банлыклары, галла садакалары, баш-
га гурбанлыклары ве хөдүр эдилен
ичгилериң хеммесини өз белленмели
гүнлеринде бериң. [38]Бу байрамлар
Реббиң Сабат гүнлеринден, айра-
тын садакаларыңыздан, Худая ай-
дан садакаларыңыздан ве Реббе хө-
дүр эден әхли мейлетин садакалары-
ңыздан дашарыдыр. [39]Единҗи айың
он бәшинҗи гүни, сиз ерлериңизиң
хасылыны йыгнаныңызда, еди гүн-
ләп Реббиң хорматына байрам эдиң.
Биринҗи ве секизинҗи гүнлери до-
лы дынч алың, ишлемәң. [40]Биринҗи
гүн оңат мивели агачларың мивесини,
палма шахаларыны, гүр япраклы
агачларың ве сув боюнда өсйән
сөвүтлериң шахаларыны алып, Ху-
дайыңыз Реббиң хузурында еди гүн-
ләп шады-хоррамлыкда болуң. [41]Хер
йыл единҗи айда еди гүнләп Реббиң
шанына байрам белләң. Бу сизиң бү-
тин несиллериңиз үчин эбедилик
дүзгүндир. [42]Еди гүнләп чатмалар-
да яшаң, Ысрайылың әхли ерли хал-
кы чатмаларда яшасын. [43]Эгер шейле
этсеңиз, Мениң ысрайыл халкыны
Мүсүрден алып чыканымдан соң, ола-
ры чатмаларда яшадандыгымы сизиң
несиллериңиз билерлер. Худайыңыз
Реб Мендирин“». [44]Шейдип, Муса ыс-
райыл халкына Реббиң белленмели
байрамларыны ыглан этди.

24-нҗи бап

Мукаддес ердәки чыралар

[1]Реб Муса шейле дийди: [2]«Ыс-
райыл халкына буюр: хер гүн
ышык болар ялы, саңа чыра үчин
енҗилен зейтуның сап арасса ягыны
гетирсинлер. [3]Харун чыраны Реббе
йүз тутулян чадырда, Әхт сандыгы-
ның өңүндәки тутының дашында,
Реббиң хузурында хер гүн агшамдан
эртире ченли янып дурар ялы эдип
гойсун. Бу сизиң бүтин несиллериңиз
үчин эбедилик дүзгүн болсун. [4]Ол
чыралары сап алтындан болан чы-
раданың үстүнде Реббиң хузурын-
да хер гүн агшамдан эртире ченли
янып дурар ялы эдип гойсун».

Реббе хөдүр эдилен чөрек

[5]Реб Муса шейле дийди: «Сайлама
бугдай унундан он ики саны чөрек
биширт, оларың хер бириниң аграмы
ондан ики батмана барабар болсун.
[6]Олары Реббиң хузурында сап алтын-
дан болан хантагтаның үстүнде ал-
ты-алтыдан ики хатар эдип гой. [7]Хер
хатар чөрегиң янында Реббиң ёлуна
хөдүр эдилен пай хөкмүнде сап арас-
са, якымлы ыслы түтетгиден гой. Бу
Реббе от үсти билен берилйән садака
болуп, ол чөрегиң орнуны тутар. [8]Ха-
рун булары адат боюнча хер Сабат гү-
ни Реббиң хузурында гойсун. Бу ыс-
райыл халкының эбедилик борҗудыр.
[9]Бу чөреклер Харун ве онуң огулла-
рыныңкыдыр. Олар мукаддес ерде
ийилсин. Чүнки Реббе от үсти билен

берилйән садака пайларының ичинде
руханылар үчин өрән мукаддеси шу-
дур. Бу сизиң үчин эбеди парздыр».

Худая дил етирмек ве онуң җезасы

10 Ысрайылларың арасында эҗеси
ысрайыллы, какасы болса мүсүрли
болан бир адам барды. Дүшелгеде бир
ысрайыллы аялың оглы билен баш-
га бир ысрайыллы урушмага баш-
ладылар. 11 Ысрайыллы аялың ог-
лы күпүр геплəп, Реббиң адына дил
етирди. Онсоң оны Мусаның янына
алып гелдилер. Онуң эҗесиниң ады
Шеломытды, ол дан тиресинден бо-
лан Дибриниң гызыды. 12 Реб өзлерине
нәме этмелидигини аян эдйәнчә, олар
яңкы адамы габап гойдулар.

13 Реб Муса шейле дийди: 14 «Худая
дил етирени дүшелгәниң дашына чы-
кар, оны эшиденлериң бары эллерини
онуң келлесине гойсунлар ве бүтин
халк оны дашласын. 15 Онсоң ысра-
йыл халкына айт: „Ким өз Худайына
дил етирсе, онуң гүнәси өз бойнуна-
дыр. 16 Кимде-ким Реббиң адына дил
етирсе, ол өлүме хөкүм эдилсин, оны
бүтин халк дашласын. Гелмишекми
я-да ерли халк – пархы ёк, Реббиң
адына дил етирен өлдүрилмелидир.
17 Адам өлдүрениң өзи-де өлүме хө-
күм эдилсин. 18 Мал өлдүрен онуң
өвезини мал билен төлесин. 19 Ким-де
ким бириниң беденине шикес етирсе,
онуң өзүне-де эдил шонуң ялы шикес
етирилсин. 20 Дөвүк орнуна дөвүк, гөз
орнуна гөз, диш орнуна диш, киме
нәхили шикес етирен болса, онуң
өзүне-де шонуң ялы шикес етирилсин.
21 Мал өлдүрен онуң өвезини мал
билен төлесин, адам өлдүрен өлүме
хөкүм эдилсин. 22 Гелмишек үчин хем,
ерли адам үчин хем канун бирдир,
чүнки Худайыңыз Реб Мендирин“».

23 Муса бу табшырыклары ысрайыл
халкына беренинден соң, олар Реббе
дил етирен адамы дүшелгәниң да-
шына чыкарып дашладылар. Шейле
этмек билен ысрайыл халкы Реббиң
Муса берен табшырыгыны ерине
етирди.

25-нҗи бап

Мукаддес йыл
(Канун таглыматы 15:1-11)

1 Реб Синай дагында Муса шейле
дийди: 2 «Ысрайыл халкына айт:
„Мениң сизе берйән юрдума бара-
ныңызда, сиз Реббиң хорматына хер
единҗи йыл ере экин экмән дынч
бериң. 3 Алты йыл ериңе экин эк, ал-
ты йыл үзүмчилигиңи пуда ве алты
йыл хасылыңы йыгна. 4 Эмма единҗи
йыл ер бүтинлей экишсиз галдырыл-
сын. Ол Реббе багыш эдилен йыл бол-
сун. Сен экин мейданыңа экин экме,
үзүмчилигиңи пудама. 5 Хасыл йыг-
наландан соң, сен өзи гөгерени орма,
пудалмадык үзүмиң мивесини йыгна-
ма, единҗи йыл ер бүтинлей экишсиз
галдырылсын. 6 Ериң экишсиз галды-
рылан йылы битен хасыл сизиң үчин,
гул-гырнакларыңыздыр гүнлүкчилер
үчин ве сизиңкиде вагтлайын яшаян
гелмишеклер үчин иймит болсун.
7 Шейле хем ериң хасылы сизиң мал-
гараларыңыз ве юрдуңыздакы ябаны
хайванлар үчин иймит болсун.

Байрам йылы

8 Еди йылы еди гезек санап гечир.
Шонда ол кырк докуз йыл боляндыр.
9 Онсоң единҗи айың онунҗы гүни
сурнай батлы чалынсын. Гүнәден

сапланма гүни сурнай бүтин юрду-
ңызда чалынсын. 10 Эллинжи йылы
мукаддес йыл эдип, сиз юрдуң яшай-
жыларының барына азатлык ыглан
эдиң. Бу сизиң үчин байрам йылы
болсун. Хер ким өз мүлкүне, өз маш-
галасына доланып гелсин. 11 Бу эл-
линжи йыл сизиң үчин байрам йылы
болсун. Ере экин экмәң, өзи гөгерени
ормаң, пудалмадык үзүмиң хасылы-
ны йыгнамаң. 12 Чүнки бу байрам йы-
лы сизиң үчин мукаддес йылдыр. Бу
йыл сиз диңе экин мейданының өз
өндүрен өнүмлерини ийиң.

13 Бу байрам йылында хер ким өз
мүлкүне доланып гелсин. 14 Ёлда-
шыңыза ер сатаныңызда я-да сатын
аланыңызда бири-бириңизи алдамаң.
15 Ёлдашыңыздан ер сатын аланыңыз-
да, онуң бахасы индики байрам йы-
лына ченли, ериң өндүрип билжек ха-
сылына гөрә кесилсин. 16 Эгер байра-
ма ченли вагт көп болса, онда ериң
бахасыны артдырың. Эгер байрама
ченли аз вагт галан болса, онуң ба-
хасыны ашак дүшүриң, чүнки сиз
ериң өндүржек белли бир мукдар-
дакы хасылыны сатын алярсыңыз.
17 Сиз бирек-биреги алдамаң, Худа-
йыңыздан горкуң, чүнки Худайы-
ңыз Реб Мендирин.

18 Юрдуңызда ховпсуз яшарыңыз
ялы, Мениң парзларымы бержай эдиң,
хөкүмлериме боюн болуң. 19 Ер сизе
өз мивесини эчилер, сиз ондан доюп
ийип, ховпсуз яшарсыңыз. 20 Эмма
кимдир бириниң: ‘Эгер экин экмесек,
хасыл йыгнамасак, онда биз единжи
йылда нәме иерис?’ дийип сорамагы
мүмкиндир. 21 Мен алтынжы йылда
ере шейле бир берекет индерерин
велин, ол ики йыла етерлик ха-
сыл берер. 22 Секизинжи йыл экин
экениңизде-де, сиз өңки хасылдан
иерсиңиз. Тә докузынжы йыла ченли,
тәзе хасыл етишйәнчә, сиз көне ха-
сылдан иерсиңиз.

Сатылан эмләк хакда

23 Ер хемишелик сатылмасын, чүнки
ол Мениңкидир. Сиз Мениң янымда
гелмишек ве кәрендечи ялысыңыз.
24 Эелейән әхли ериңизде сиз оны гай-
тадан сатын алмага мүмкинчилик
дөредиң. 25 Эгер өз гарындашлары-
ңыздан бири гарып дүшүп, мүлкүниң
бир бөлегини сатса, онда онуң хос-
сары гелип, онуң сатан ерини ызына
сатын алсын. 26-27 Эгер онуң ери пул
төләп ызына сатын алып билжек хос-
сары болман, эмма соң онуң өзи баяп,
ери ызына сатын алар ялы етерлик
пул топласа, онда ол ериң сатыланын-
дан бәри гечен вагты хасаплап айрып,
галан пулы сатан адамына гайтарып
берсин ве мүлк хем эесине гайтары-
лып берилсин. 28 Эмма эесиниң ери
ызына сатын алмага етерлик пулы
болмаса, онда сатылан ер байрам йы-
лына ченли оны сатын алан адамың
элинде галар. Йөне байрам йылында
ер онуң ыгтыярындан чыкып, мүлк
өңки эесине гайтарылып берилсин.

29 Эгер бири галадакы өйүни сат-
са, ол сатылан вагтындан соңкы бир
йылың довамында өйи ызына сатын
алып билер. Эесиниң өйи бир йыла
ченли ызына сатын алмага хакы бар.
30 Эгер галадакы өй бир йыла ченли
ызына сатын алынмаса, өй оны сатын
алан адамың элинде хемишелик галар.
Өй байрам йылында-да сатын аланың
ыгтыярындан чыкмаз. 31 Эмма дивар-
сыз обалардакы өйлер ачык мейдан
билен дең сайылсын. Олар ызына са-
тын алнып билнер ве байрам йылы өз

хакыкы эесине гайтарылып берилсин.
32 Левилериң галалары барада айтсак,
левилер өзлерине дегишли галалар-
дакы өйлерини ислән вагтлары ызы-
на сатын алып билерлер. 33 Левилериң
бири өзлерине дегишли болан галала-
рың бириндәки өйи сатып, оны ызына
сатын алмаса, өй байрам йылы онуң
өзүне гайтарылып берилсин. Чүнки
левилериң галаларындакы өйлери
оларың ысрайыл халкының арасын-
дакы мүлклеридир. 34 Эмма оларың
галаларының төверегиндәки ачык
мейданлар сатылмалы дәлдир, чүн-
ки бу оларың эбедилик мүлкүдир.

Гарыплар хакда

35 Эгер гарындашларыңыздан би-
ри гарып дүшүп, ол сениң көмегиңе
мәтәч болса, сен оңа араңызда яшаян
гелмишеклере голдав бершиң ялы
голдав бермели. 36 Ондан гөтерим
алып, пейда гөрҗек болма. Худайы-
ңыздан горк. Гой, олар сизиң араңыз-
да яшасын. 37 Көмеге мәтәҗе карз алан
пулундан артык төлетме я-да пейда
гөрмек үчин иймити оңа ёкары ба-
хадан сатма. 38 Кенган юрдуны сизе
бермек үчин, сизиң Худайыңыз бол-
мак үчин, сизи Мүсүрден алып чыкан
Худайыңыз Реб Мендирин.
39 Эгер илдешиңиң бири халыс гарып
дүшүп, өзүни саңа сатса, сен оны гул
ялы ишлетме. 40 Гайтам, ол сениңкиде
вагтлайын яшаян гелмишек я-да гүн-
лүкчи болсун. Ол байрам йылына
ченли сениңкиде ишлесин. 41 Бай-
рам йылында болса ол өз чагалары
билен сениң ыгтыярыңдан чыкып,
өз машгаласына, ата-бабаларының
мүлкүне доланып гелсин. 42 Чүнки
ол Мениң Мүсүрден алып чыкан гу-
лумдыр. Ол гулуң сатылышы ялы
сатылмалы дәлдир. 43 Сиз оңа гөдек
дарашмаң, Худайыңыздан горкуң.
44 Эгер сизе гул-гырнак герек бол-
са, олары төверегиңиздәки миллет-
лерден сатын алың. 45 Өз араңызда
яшаян гелмишеклериң арасындан,
оларың сизиң юрдуңызда доглан ча-
галарының арасындан гул-гырнак
сатын алып билерсиңиз. Олар си-
зиң эечилигиңизде боларлар. 46 Ола-
ры сиз өзүңизден соңкы чагалары-
ңыза мирас хөкмүнде галдырып
билерсиңиз. Сиз олары гул хөкмүнде
уланып билерсиңиз, йөне өз ысрайыл
доганларыңыза хич ким гөдеклик
билен дарашмасын.
47-48 Эгер сизиң араңызда яшаян
гелмишеклериң бири баяп, өз ысра-
йыл доганларыңыздан бири гарып
дүшүп, өзүни яңкы гелмишеге я-да
гелмишегиң ковмындан бирине сатса,
ол сатыланындан соң, онуң ызына са-
тын алынмага хакы бардыр. Өз ысра-
йыл доганларындан бири оны ызына
сатын алып билер. 49 Агасы я-да до-
ганогланы, я-да өз ковмындан болан
мәхрем гарындашларының бири оны
ызына сатын алып билер. Эгер саты-
ланың өзи баяса, онда онуң өзи өзүни
ызына сатын алып билер. 50 Ол өзүни
сатын алан адам билен, сатылан йы-
лындан бәри гечен йыллары хасапла-
сын. Баха байрам йылына ченли га-
лан вагта гөрә гүнлүкчиниң зәхмет
хакының хасабына гөрә хасапланып
чыкарылсын. 51 Эгер байрам йылына
ченли вагт узак болса, онда ол өзүниң
сатын алнан бахасына гөрә төлесин.
52 Эгер-де байрам йылына ченли га-
лан вагт аз болса, онда ол өзүни сатын
алан адам билен хасаплашып, төлеги
өз сатылан вагтындан бәри гечен
вагта гөрә төлесин. 53 Олар йылына

хакына тутулян ишчи хөкмүнде бай
гелмишегиң ыгтыярында болар. Йөне
хожайын сизиң гөзүңизиң алнында
олара гөдек дарашмасын. [54]Эгер олар
шейле ягдайда ызына сатын алынма-
салар, олар ве оларың чагалары бай-
рам йылында азатлыга чыкарылма-
лыдырлар. [55]Чүнки ысрайыл халкы
Мениң гулларым, Мениң Мүсүрден
алып чыкан гулларымдыр. Худайы-
ңыз Реб Мендирин.

26-нжы бап

Реббиң табшырыкларыны берҗай этмегиң сылагы

[1]Өзүңизе бутлар ясамаң, хейкеллер
ве улы дашлар дикмәң. Сежде этмек
үчин юрдуңызда ойма даш дикмәң.
Худайыңыз Реб Мендирин. [2]Сабат
гүнүмиң канунларыны ерине етирип,
Мениң мукаддес өйүме хормат гоюң.
Реб Мендирин.
[3-4]Эгер сиз Мениң парзларыма
эерип, табшырыкларымы саклап,
олары ак йүрекден берҗай этсеңиз,
Мен сизиң ерлериңизе герек вагтын-
да ягыш ягдырарын. Ер хасыл берер,
мейдан агачлары-да миве гетирер.
[5]Экинлериңиз шейле бир көп ха-
сыл гетирер велин, дөвегиңиз үзүм
йыгымына ченли довам эдер. Үзүм
йыгымы галла экишине ченли до-
вам эдер, чөрегиңизи доюп иерсиңиз,
юрдуңызда ховпсузлыкда яшарсыңыз.
[6]Мен юрда парахатчылык берерин.
Сиз аркайын ятып турарсыңыз. Си-
зи горкузан болмаз. Мен юртдакы
вагшы хайванларың ёгуна янарын.
Юрдуңызда уруш болмаз. [7]Сиз душ-
манларыңыздан үстүн чыкарсыңыз.
Урушда душманларыңызы гырар-
сыңыз. [8]Бәшиңиз йүзден, йүзиңиз
мүңден үстүн чыкарсыңыз. Уруш-
да душманларыңызы гырарсыңыз.
[9]Мен сизи ялкап, сизе көп чага берип,
саныңызы көпелдерин. Мен сизиң
билен эден әхтими сакларын. [10]Сиз
узак вагтлап сакланан өңки көне гал-
ланы иерсиңиз. Тәзе хасыла ер ачмак
үчин, сиз көне хасылы чыкарып таш-
ламалы боларсыңыз. [11]Мен сизиң ара-
ңызда месген тутарын. Мен хич хачан
сизден йүз өвүрмерин. [12]Мен сизиң
араңызда болуп, сизиң Худайыңыз бо-
ларын, сизем Мениң халкым боларсы-
ңыз. [13]Мүсүрлилериң гулы болуп гал-
масынлар дийип, сизи Мүсүрден алып
чыкан Худайыңыз Реб Мендирин. Си-
зи оларың элинден азат эдип, башыңы-
зы дик тутдурып йөреден Мендирин.

Реббе гулак асмазлыгың җезасы

[14-16]Эгер сиз Маңа боюн эгмән, әх-
ли табшырыкларымы берҗай этмән,
парзларымдан, хөкүмлеримден йүз
өврүп, әхтими бозсаңыз, Мен сизиң
үстүңизден ховп индерерин. Бежерип
болмаян, гөзүңи көр эдип, лүтүңи чы-
карян ысытманы Мен сизиң башыңыз-
дан индерерин. Экен экинлериңиз өзү-
ңизе несип этмез, олары душманла-
рыңыз иер. [17]Мен сизден йүз өврерин,
душманларыңыз сизден үстүн чы-
карлар, ягыларыңыз үстүңизден хө-
күм сүрерлер. Сиз ызыңызда ковгы
болмаса-да, довла дүшүп гачарсы-
ңыз. [18]Шейле бетбагтчылыклардан
соңам сиз Маңа гулак асмасаңыз, он-
да Мен сизе өңкүден еди эссе артык
җеза берерин. [19]Мен сизиң буйсанян
гүйҗүңизи сындырарын. Гөкден
ягыш ягмаз ве ерлериңиз гатап, да-
ша дөнер. [20]Сиз гүйҗүңизи бидерек
сарп эдерсиңиз, ериңиз хасыл, агач-
ларыңыз миве бермез.

21 Эгер сиз Маңа гаршы гитмегиңизи
довам эдип, Маңа гулак асмасаңыз,
бойнуёгынлыгыңыз үчин Мен сизе
ене-де еди эссе артык җеза берерин.
22 Үстүңизе вагшы хайванлары
иберерин. Олар сизи чагаларыңыз-
дан җыда дүшүрерлер, малларy-
ңызы гырарлар, саныңызы азалдып,
ёлларыңызы чолардарлар. 23-24 Шу
җезалардан соңам Маңа тарап өв-
рүлмән, гаршыма гитмегиңизи до-
вам этсеңиз, онда Мен хем сизиң гар-
шыңыза гидип, гүнәлериңиз үчин
сизе ене өңкүден-де еди эссе артык
җеза берерин. 25 Мен сизиң юрдуңызда
уруш турзарын. Әхтими бозанлы-
гыңыз үчин, Мен сизе хөкман җеза
берерин. Эгер сиз галаларыңызда га-
чып гизленсеңиз, Мен сизиң араңыза
гыргын кеселини иберерин. Шейдип,
Мен сизи душманыңызың элине
берерин ве олар сизиң үстүңизден
хөкүм сүрерлер. 26 Мен сизи чөрекден
кесенимде, он аял диңе бир тамдыр-
да чөрек япар. Олар чөрегиңизи сизе
өлчәп берерлер. Сиз ондан иерсиңиз,
йөне доймарсыңыз. 27-28 Эмма шон-
да-да Маңа гулак асман, гаршы-
ма гитмеги довам этсеңиз, Мен га-
хар билен сизе гаршы гидип, гүнә-
лериңиз үчин сизе ене өңкүден-де
еди эссе артык җеза берерин. 29 Сиз
ачлыгыңыздан яңа огулларыңы-
зың, гызларыңызың этини иерси-
ңиз. 30 Сизиң сеждегәхлериңизи йы-
кып, якымлы ыслы түтетги якян сы-
паларыңызы вейран эдерин. Сизиң
маслыкларыңызы йыкылан бутла-
рыңызың маслыкларының үстүне
үйшүрерин. Мен сизи рет эдерин.
31 Мен сизиң галаларыңызы хараба
өврүп, сизиң сеждегәхлериңизи ер
билен егсан эдерин, якымлы ыслы
садакаларыңызы кабул этмерин. 32 Си-
зиң юрдуңызы шейле бир вейран
эдерин велин, онда орнашмага
гелйән душманларыңыз муңа хай-
ран галарлар. 33 Мен сизи гелмишек
миллетлериң арасына пытрадып,
гаршыңыза уруш турзарын. Сизиң
юрдуңыз чоларып, галаларыңыз ха-
раба өврүлер. 34 Сиз душманларыңы-
зың юрдундакаңыз, хараба болуп ятан
бош ер оңат дынч алар. Ер нәче көп
харабалыкда ятса, ол шонча-да онуң
хөзирини гөрер. 35 Ол ерде яшаяркаңыз
Сабат гүнлериңиз бош ятмадык ер, шу
вагт сиз есирликдекәңиз, бош ятсын.
36 Душманларыңызың юртларында
дири галанларыңызың йүреклерине
Мен шейле бир горкы саларын велин,
хатда япрагың шемала шыгырдаян
сеси-де сизи гачмага меҗбур эдер.
Сиз гылычдан гачян ялы гачарсы-
ңыз. Сиз ызыңызда ковгы болмаса-
да, бар ялы болуп гачарсыңыз. 37 Си-
зи ковалаян болмаса-да, гылычдан
гачян дек, бири-бириңизе бүдрешип
йыкыларсыңыз, сизде душманлары-
ңыза гаршы дурмага меҗал галмаз.
38 Сиз гелмишек миллетлериң ара-
сында хеләк болуп, душманларыңы-
зың юрды сизи ювудар. 39 Дири галан-
ларыңыз болса өз этмишлериңиз ве
аталарыңызың этмишлери зерарлы
душманларыңызың юрдунда чүй-
рәрсиңиз.

40-42 Сизиң несиллериңиз өз этмиш-
лерини ве аталарының этмишлерини,
оларың Маңа бивепалык эдип, Мениң
гаршыма гидендиклерини ве Мениң
хем олара гаршы гидип, олары душ-
манларының юрдуна гетирендиги-
ми боюн аларлар. Сизиң несилле-
риңиз бойнуёгынлык этмеклерини
бес эдип, өз гүнәлери үчин өтүнч

соранларындан соң, Мен Якуп билен
эден әхтими, Ысхак билен эден әхти-
ми, Ыбрайым билен эден әхтими ве
юрды сизе берерин дийип эден ва-
дамы ятларын. 43 Чүнки ер халк тара-
пындан терк эдилип, ол хараба болуп
ятыр. Халк Мениң хөкүмлерими рет
эдип, парзларымдан йүз өврендиги
үчин, өз душманының юрдунда өз эт-
мишиниң җезасыны чексин. 44 Эмма
бу затлара гарамаздан Мен олар хениз
душманларының юрдундакалар, ола-
ры рет эдип, олардан йүз дөндерип,
бүтинлей хеләк этмерин ве олар билен
эден әхтими бозмарын, чүнки ола-
рың Худайы Реб Мендирин. 45 Гайтам,
олар үчин, оларың Худайы болмак
үчин, оларың бейлеки миллетлериң
гөзүниң алнында Мүсүрден алып чы-
кан ата-бабалары билен эден әхтими
ятларын. Мен Ребдирин“». 46 Реббиң
Синай дагында Мусаның үсти билен
ысрайыл халкына берен парзлары,
хөкүмлери ве канунлары шулардан
ыбаратдыр.

27-нҗи бап

Реббе айдылан садакалар хакында

1 Реб Муса шейле дийди: 2 «Ыс-
райыл халкына айт: „Эгер кимдир
бири Реббе берлен ваданы берҗай
этмек үчин Реббе багыш эдилен бол-
са, ол адам шу мөчбердәки бахалар
билен азат эдилип билнер. 3 Йигри-
ми яшдан алтмыш яша ченли бо-
лан эркек адамың бахасы мукаддес
өйүң кесгитлән өлчегине гөрә бир
йүз мысгал [а] күмүш болсун. 4 Эгер
аял машгала болса, етмиш мысгал [б]
күмүш болсун. 5 Бәш яшдан йигрими
яша ченли болан огланларың баха-
сы кырк бәш мысгал [в] күмүш, гыз-
ларыңкы йигрими ики мысгал [г] кү-
мүш болсун. 6 Бир айлыкдан бәш
яша ченли болан огланың бахасы
он бир мысгал [д] күмүш, гызың ба-
хасы еди мысгал [е] күмүш болсун.
7 Яшы алтмыш я-да ондан ёкары бо-
лан эркек кишиниң бахасы отуз бәш
мысгал [ж] күмүш, аялыңкы йигрими
ики мысгал күмүш болсун. 8 Эгер
кимдир бири Реббе адам бермеги
вада эдип, соңам онуң бошадыл-
магы үчин төленмели баханы тө-
ләп билмесе, онда оны руханының
янына гетирсинлер. Руханы онуң
ягдайына гөрә баха кессин.

9 Эгер Реббе вада берлен мал са-
дака хөкмүнде кабул эдилсе, онда
хөдүр эдилен хер бир садака малы
мукаддесдир. 10 Малың ээси малы
башга оңат мал билен чалышмалы
дәлдир. Эгер бир мал башга мал билен
чалшылаян ягдайында, оларың ики-
си-де Реббе дегишлидир. 11 Эгер вада
берлен мал Реббе хөдүр эдилмейән ха-
рам маллардан болса, ол мал руханы-
ның янына гетирилсин. 12 Оңатдыгына

[а] **27:3 *Бир йүз мысгал*** – еврейче *элли шекел*. Бу такм. 600 гр деңдир.
[б] **27:4 *Етмиш мысгал*** – еврейче *отуз шекел*. Бу такм. 340 гр деңдир.
[в] **27:5 *Кырк бәш мысгал*** – еврейче *йигрими шекел*. Бу такм. 230 гр деңдир.
[г] **27:5 *Йигрими ики мысгал*** – еврейче *он шекел*. Бу такм. 115 гр деңдир.
[д] **27:6 *Он бир мысгал*** – еврейче *бәш шекел*. Бу такм. 57 гр деңдир.
[е] **27:6 *Еди мысгал*** – еврейче *үч шекел*. Бу такм. 34 гр деңдир.
[ж] **27:7 *Отуз бәш мысгал*** – еврейче *он бәш шекел*. Бу такм. 170 гр деңдир.

я-да эрбетдигине гарамаздан, руха-
ны мала баха кессин. Руханының
кесен бахасы гутарныклы баха бол-
сун. 13 Эгер малың эеси оны ызына са-
тын алмакчы болса, ол руханының
кесен бахасының үстүне ене бәшден
бирини гошсун.

14 Эгер кимдир бири өйүни Реббе
багыш этсе, оңатмы я-да эрбет – пар-
хы ёк, руханы оңа баха кессин. Ру-
ханы оны нәче бахаласа, шол баха
гутарныклы баха болсун. 15 Эгер-де
өйүни багыш эден адам оны ызына
сатын алмакчы болса, ол кесилен
баханың үстүне ене бәшден бири-
ни гошсун. Шондан соң өй өз эесине
гайтарылып берлер. 16 Эгер кимдир
бири өз мүлкүнден бир бөлек ери
Реббе багыш этсе, ериң бахасы оңа
экилҗек тохумың мукдарына гөрә
кесилсин: бир эшек йүки арпа то-
хумының гымматы бир йүз мысгал
күмүш болсун. 17 Эгер кимдир би-
ри ери байрам йылы гечен бадына
Реббе багыш этсе, ериң бахасы ру-
ханының кесен нырхында галсын.
18 Эгер эеси ери байрам йылындан
хас соңрак Реббе багыш этсе, он-
да руханы индики байрам йылына
ченли галан вагты хасаплап, баха-
ны өңкүден кемелтсин. 19 Эгер ери
Реббе багыш эден адам оны ызы-
на сатын алмакчы болса, онда ол
руханының кесен бахасының үс-
түне бәшден бирини гошсун. Шон-
дан соң ер өз эесине гайтарылып
берлер. 20 Эмма ери илки ызына са-
тын алман, оны башга бирине сатса,
ер эесиниң оны ызына сатын алма-
га хакы ёкдур. 21 Эмма байрам йы-
лы геленде, ер багыш эдилен мүлк
хөкмүнде Реббиңки болар. Ол ер ру-
ханының эечилигине гечер.

22-23 Эгер бири өз мүлкүнден даша-
ры сатын алан ерини Реббе багыш
этсе, руханы ериң бахасыны байрам
йылына ченли галан вагта гөрә ха-
саплап чыкарсын. Реббе мукаддес
садака хөкмүнде ериң бахасы шол
гүнүң өзүнде төленсин. 24 Байрам йы-
лында болса ер мүлк эесине, ягны
сатын алнан адамына гечер. 25 Әх-
ли бахалар, мукаддес өйүң ресми
өлчегине гөрә кесилсин, ягны ики
мысгал[a] болсун.

26 Мал-гараның илкинҗи догла-
ны Реббиңкидир. Оны хич ким
Реббе багыш эдип билмез. Өкүз
болсун, овлак-гузы болсун – пар-
хы ёк, олар Реббиңкидир. 27 Эгер
ол мал харам болса, онда малың
эеси руханының кесен бахасының
үстүне бәшден бирини гошуп, оны
ызына сатын алсын. Эгер мал ызы-
на сатын алынмаса, кесилен баха
гөрә сатылсын.

28 Реббе багыш эдилен ислендик
зат: адам болсун, хайван болсун я-да
мүлк берлен ер болсун – пархы ёк,
ол сатылып я-да ызына сатын ал-
нып билинмез. Багыш эдилен хер
бир зат эбедилик Реббе дегишлидир.
29 Бүтинлей ёк эдилмели ынсанлар
хем ызына сатын алнып билинмез.
Олар хөкман өлүме хөкүм эдилсин.

30 Ерден өнйән өнүмлериң ондан би-
ри: дәнеми я-да миве – пархы ёк, ола-
рың бары Реббиңкидир. Олар Реббе
багыш эдилендир. 31 Эгер кимдир би-
ри өз ондан бирини ызына сатын ал-
мак ислесе, ондан бириниң нырхы-
ның үстүне бәшден бирини гошсун.

[a] **27:25** ***Ики мысгал*** – еврейче *йигрими гера*. Бу такм. 10 гр деңдир.

32 Ири малларың ве доварларың он-
дан бирини, ягны чопаның санаян
хер онунҗы малы Реббе багыш эдил-
син. 33 Хич ким шикесли малы сада-
ка бермесин. Шейле хем мал чал-
шылмасын. Эгер ол чалшылайса,
оларың икисем Реббе дегишли бо-
лар. Сиз олары ызына сатын алма-
лы дәлсиңиз“».

34 Реббиң Синай дагында ысрайыл
халкы үчин Муса берен буйруклары
шулардан ыбаратдыр.